

ANUL XXIII - NR. 22 (990) - 25 MAI 1974

Flacăra

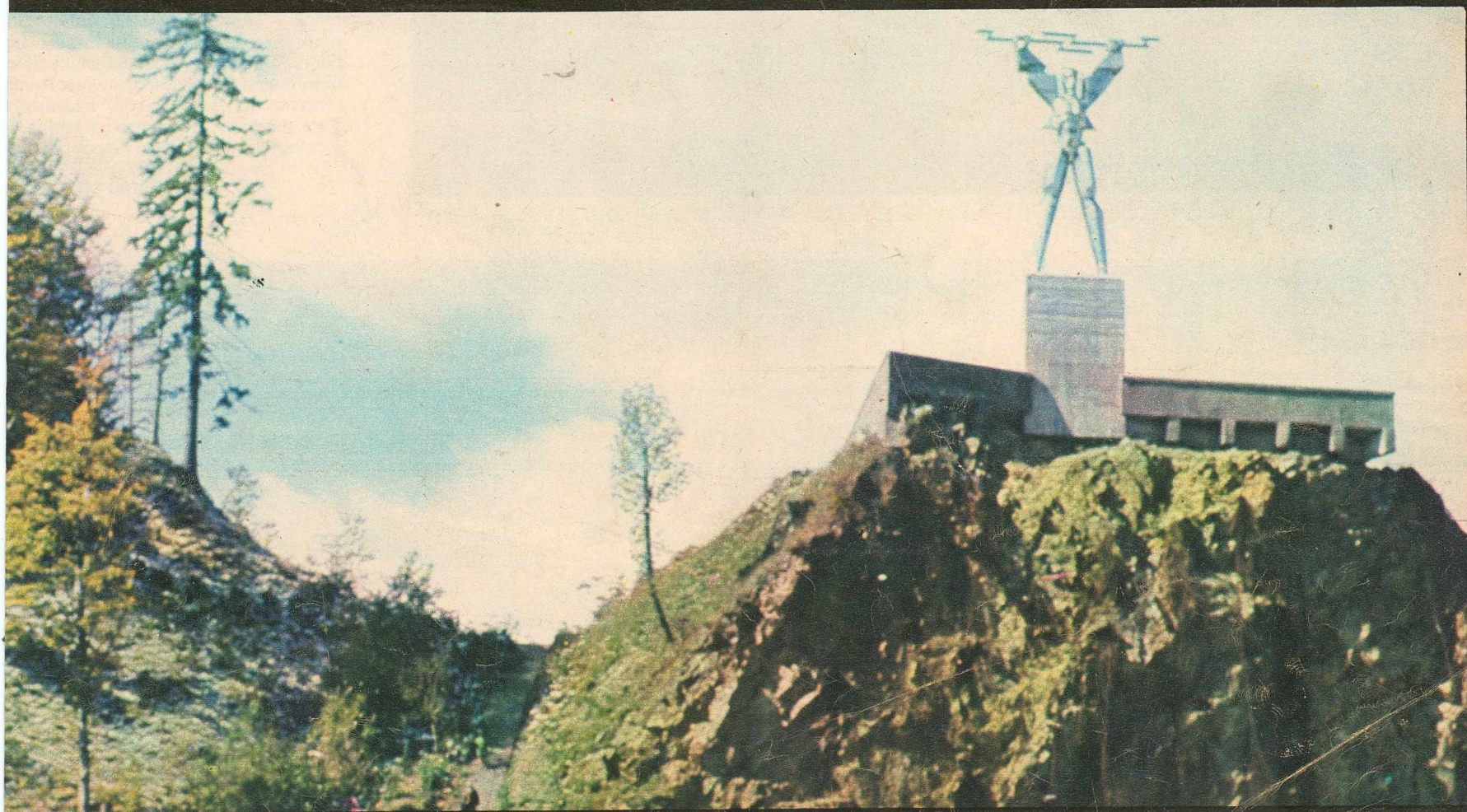
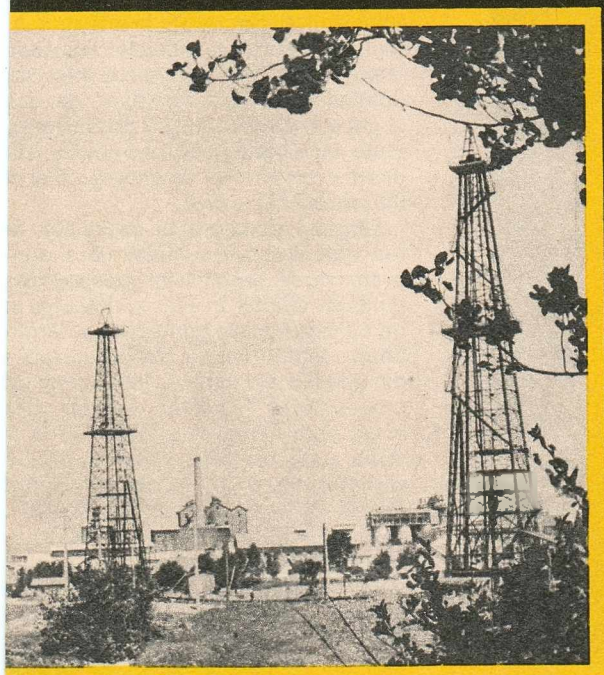
satul românesc
de mîne

revistă săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

**MÂNIA - DURATĂ ȘI
ZVOLTARE**

din județele țării în date și imagini:

Cluj și Argeș

joi 23 mai 1977
bucurești

...Piața Palatului Republicii S
România, orele 15. Binecunoscutu
Capitalei noastre freamată de mulți
legaților la primul congres al Frontu
tății Socialiste.

Sînt oameni sosiți din toate mel
tării, îmbrăcați divers, o adevărată ș
revărsare de culori năpădind și
porți de intrare ale impozantei și m
clădiri, martoră încă de pe acum
momente de seamă aparținînd istor
temporane a României moderne.

Peste puțin, în mijlocul acestor
Chipuri preocupate, în așteptare...!

Se ia loc în sală. Luminile se aprin
lau loc membrii prezidiului.

Și — aplauze: președintele țării, to
Nicolae Ceaușescu, deschide lucrăr
gresului printr-o cuvîntare ce va
practic, instrumentul de lucru și de
al Congresului.

Este vorba despre rolul și sarcinil
tului Unității Socialiste în înfăptuirea
mului de făurire a societății socialist
lateral dezvoltate, este vorba totodată
politica externă a României de col
și pace — este vorba, cu alte cuvinte,
toate năzuințele poporului nostru, aflu
operă constructivă de anvergură și d
mă conștiință civică.

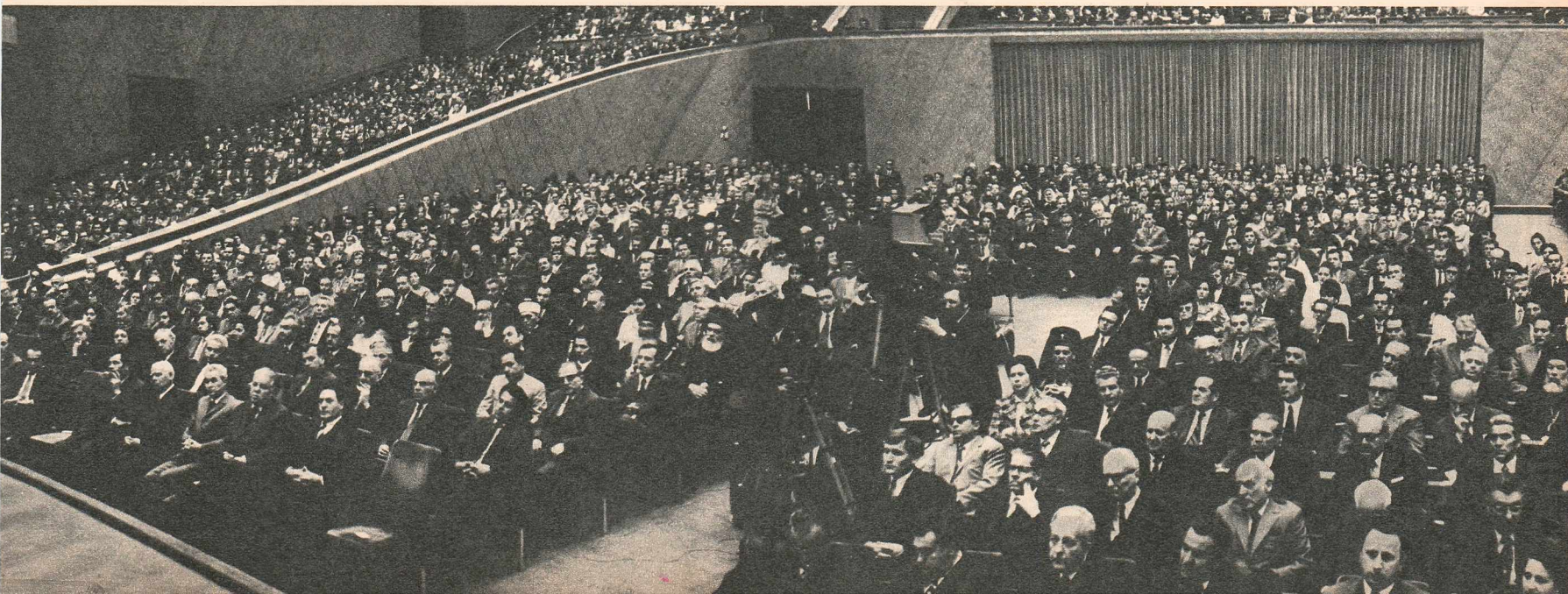
Lărgirea democrației socialiste, de
rea intensivă și multilaterală a agri
promovarea inițiativelor gospodăreș
pîndirea științei în mase, ridicarea n
de cunoștințe ale populației — lărgin
tinuă a legăturilor cu alte organizații s
din alte țări ale lumii — iată numai cî
preocupările Frontului Unității Soc
acest prim Congres situîndu-se în în
rările unui an festiv pentru noi, r
sărbătorirea a 30 de ani de la Elia
Patriei de sub dominația fascistă,
celui de-al XI-lea Congres al P.C.R. —
semnificații deosebite!

Un admirabil forum național al obe
pabil să devină o permanență ritm
eficace a unei țări înțelept conduse
nitiv libere; un mijloc eficace și pro
aplicare în viață a unor deziderate n
viabile; un mijloc și o hotărîre ce
asupra a ceea ce va însemna Româ
mîine — iată, în rezumat, importanța
prim Congres Național al tuturor org
țiilor politice, de masă și obștești c
îndrumarea Partidului Comunist Rom
chemate să făurească un adevărat
Țara participă la propria sa istorie.
e chipul curat, demn al democrației n

HORIA PĂTRAȘ
și DUMITRU ELIA

Obștea țării - Forum național

Dina Tudor (muncitoare la Întreprinderea de confecții-Craiova — județul Dolj):

«Am convingerea că noi, muncitorii — dându-ni-se posibilitatea de a verifica (prin comisiile de control obștesc ale F.U.S.) calitatea muncii efectuate de către alții — avem o dublă responsabilitate: aceea de a fi exigenți cu cei pe care-i controlăm, una — cât și a doua, aceea de a fi mai mult decât exigenți cu noi înșine!»

Gavrilă Pop Bora (brigadier zootehnic de câmp în Vișeu de Jos — comună de 2 000 de fumuri) — județul Maramureș).

«N-am mai fost în București de cincisprezece ani, și încă nu-mi revin, astăzi, din uimire: am, așa, o emoție foarte mare despre tot ce văd, și trăiesc acu'! N-am mai participat la nici un Congres, și mă bucur că-l văd cu ochii mei pe președintele României, alesul tovarăș Nicolae Ceaușescu. Sînt convins că actualul Mare Congres, la care particip, va avea rezultate dintre cele mai bune, dintre cele mai frumoase, resimțindu-se și acolo, la noi!».

Günther Ambrosi (prim preot la Biserica Lutherană din București):

«Consider că este un Congres extrem de bine-venit. Prin participarea celor mai diverse straturi sociale, cât și prin unitatea de intenții de care dă astăzi dovadă întregul popor român, sprijinind acest front al unității noastre sînt încredințat de atașamentul față de patrie al participanților, de speranța lor activă în biruința forțelor pașnice, ale lucidității, contra amenințărilor celor ce propagă violența oarbă!»

Dumitru Calancea (prim secretar al Comitetului județean U.T.C. — Brașov).

«Frontul Unității Socialiste consfințește unitatea moral-politică a poporului nostru. Asta include o unitate de gînd, de faptă, o unitate — dacă vreți — de sensibilitate. Toate acestea nu pot fi, nu pot exista în afara unui limbaj comun; este o idee ce apare în opera practic-politică a președintelui țării. Este, cred, unul dintre obiectivele majore ale activității tuturor organelor și organizațiilor F.U.S. — mai ales atunci cînd acționează în județe unde alături de români, trăiesc — și muncesc — oameni de alte naționalități!»

Szekely Zoltan (directorul muzeului județean de istorie, președintele Comitetului oamenilor muncii de naționalitate maghiară din județul Covasna):

«Înțelepciunea partidului nostru, creînd Frontul Unității Socialiste, constă în aceea că s-a născut un organ capabil să cuprindă forțele creatoare ale tuturor, pentru făurirea unui ideal comun: o societate modernă, unde să nu existe deosebiri de naționalitate, atît în ceea ce privește responsabilitățile, cît și rezultatele unei munci eficiente. Un exemplu în care, la noi, a acționat cu succes Frontul Unității Socialiste? Iată-l, nefiind însă singurul, nici pe departe: educația patriotică efectuată în cadrul căminelor culturale din zonă!»

argeș: doar mare îi mai trebuia acestui județ, și își făcu una

ne interesează ca tot ce construim azi să fie util nu numai azi, dar și peste o sută de ani

Pe tovarășul ION DINCĂ, prim secretar al Comitetului județean al P.C.R. Argeș, l-am căutat, l-am așteptat, l-am căutat din nou, iarăși l-am așteptat, adică, așa cum e firesc să se întâmple atunci când cauți un om care are de rezolvat într-o zi atâtea lucruri cât rezolvă alții într-o lună. Dificultatea a constat și în faptul că primul secretar al județului Argeș nu rezolvă probleme din birou, așa încât interviul de mai jos a fost realizat în două reprize.

— Tovarășe prim secretar, pentru început, v-aș ruga să-mi spuneți care sînt, după dumneavoastră, tradițiile cele mai valoroase ale oamenilor acestui județ, tradiții pe care se poate grefa, altoi, noul?

— M-aș opri la una singură, dar foarte reprezentativă: obișnuința de a munci conștiincios. Este garanția cea mai bună că noul pătrunde și va pătrunde în continuare în modul cel mai firesc și eficient în toate domeniile de activitate ale județului Argeș.

— Dintre toate problemele județului, care sînt cele de a căror rezolvare urgentă va depinde dezvoltarea armonioasă a județului?

— Prima, cea fundamentală, este realizarea investițiilor acordate județului de conducerea de stat și de partid. Respectarea termenelor de intrare în funcțiune a tuturor obiectivelor noi este în acest sens absolut obligatorie. A doua problemă este cea a pregătirii cadrelor pentru toate nivelurile. Fără oameni cu o înaltă pregătire politico-profesională nu vom putea valorifica, așa cum se cuvine, șansele care ne-au fost create. A treia este îndeplinirea, fără nici un fel de rabat, a sarcinilor ce ne revin zilnic pentru îndeplinirea mărețului, nu exagerez deloc, program de dezvoltare a județului Argeș.

— Ce înseamnă pentru dumneavoastră, în practică, spirit revoluționar în munca de zi cu zi? Care credeți că trebuie să fie raporturile zilnice dintre oamenii din conducerea județului și ceilalți oameni ai Argeșului?

— La prima întrebare răspund: nimic mai mult, nimic mai puțin-decît înseamnă munca secretarului general al partidului. Adică: exemplu personal de fermitate, exigență, disciplină, spirit de sacrificiu, perseverență, dialog permanent cu oamenii. Spirit revoluționar înseamnă deci, să nu te consideri niciodată, indiferent de ce funcție ai, singurul depozitar al adevărului. În ceea ce privește cea de-a doua

întrebare, trebuie să vă spun că nu pot concepe un om din conducerea acestui județ, decît temeinic pregătit, cu simț organizatoric și care să știe cum să lucreze cu oamenii. Toți oamenii cu funcții administrative în acest județ trebuie să nu uite că ei au și funcții politice, și asta înseamnă, printre altele, să cunoști oamenii nu din hîrtii, din caracterizări care-ți vin pe birou, ci din viață, nemijlocit. Să-i ascuți ce spun în stațiile de autobuz cînd mașinile nu vin, să-i ascuți ce spun la cozile interminabile din nu știi ce magazin, să te amesteci printre ei pentru a-i cunoaște cu adevărat, pentru a afla ce gîndesc, cum gîndesc, ce-i frămîntă, ce necazuri au și, nu în ultimul rînd, ce propun pentru ca viața lor să fie cea pe care o merită.

— Care este ponderea tineretului în viața județului; atît în locurile de muncă cele mai anonime, cît și în funcțiile de conducere?

— De data aceasta trebuie să mă folosesc de cifre. Vîrsta medie a argeșenilor care muncesc este de 22 de ani. În întreprinderi ca *Textila, Argeșana, Întreprinderea de motoare electrice* și altele, vîrsta medie este de 20 de ani, iar la banda de montaj a autoturismului DACIA, pe toate schimburile, vîrsta medie este de 20,5 ani. Vreau să vă spun că tineretul argeșean confirmă ceea ce spunea secretarul general al partidului că avem un tineret minunat. De aceea, de curînd, cînd la o ședință, anumite cadre de conducere ale U.T.C. s-au ridicat să critice cu prea mare asprime unele fenomene secundare, de suprafață — părul lung, pantalonii mai nu știu cum și altele — m-am simțit obligat să intervin și să reamintesc că noi trebuie să-i judecăm pe acești tineri mai întîi după ceea ce dau ei societății și mai apoi — și cu înțelegere — pentru fapte mărunte și nereprezentative pentru întreaga generație. Am fost aplaudat de tineri dar nu asta m-a bucurat, ci faptul că au înțeles exact despre ce era vorba. Pe de altă parte, încercăm să combatem pe cît putem sprietoarea cu munca pe care o mai utilizează unii părinți: «Dacă nu înveți, o s-ajungi în uzină». Nu vrem ca din muncă, părinții să facă un fel de Bau-Bau în munca lor de educare a celor tineri. În mare măsură, cu tot ceea ce facem noi pentru completarea și perfecționarea sistemului de educație, tineretul acesta se autocrește, se autoeducă pentru că muncește, depune eforturi într-o societate care ea însăși nu e edificată, ci în curs de edificare. Cred că

sînt un om sever și de aceea vă spun cu toată încrederea: tineretul acestui județ este vrednic de stimă.

— Ce se face în Argeș pentru ca pătrunderea noului, promovarea lui să nu fie o simplă lozincă?

— Se fac eforturi. În nici o societate noul n-a pătruns, în nici un domeniu, cu ușurință. Destinul noului este acela al luptei. Deci luptăm. O propunere nouă găsește, totdeauna, mai multe argumente și justificări *contra* decît *pro*. Dar după ce reușim să-i deschidem ușa îi vedem aplaudînd și pe cei care ziceau că nu și nu, că nu e bine.

— Ce se face în Argeș pentru consolidarea noii conștiințe socialiste?

— Construim noua orînduire. A construi industriei, creșe, locuri de agrement, a îmbunătăți aprovizionarea și transportul public, a aduce cărți bune, a crea noi locuri de muncă, toate acestea ca și altele înseamnă și a contribui la formarea noii conștiințe. Conferințele, ședințele, gazetele de perete nu pot rezolva singure acest proces complex.

— Care sînt imperativele de maximă urgență ale județului și care problemele de perspectivă, cele vîzînd, să zicem anul 2000?

— Maxima urgență este realizarea cincinalului în patru ani și jumătate. Dar cînd am aprobat sarcinile acestui cincinal n-am omis din discuții OMUL. În ceea ce privește perspec-

tiva, luăm anul 2000 ca un prag, hai să fie poetic, fiindcă noi vîzăm un timp îndepărtat. Ne interesează ca tot ceea ce construim azi să fie nu numai util azi, dar o sută de ani. Cum ne-ar sta să facem mai puțin durabile și mai puțin frumoase casele pe care le demolăm. Vreau să-i argeșeni, mai ales pe cei care trăiesc cînd demolăm, că sîntem nevoiți să dărim pentru a construi foarte mult. Sigur, să împaci gustul și nevoile de azi cu cele de mîine, cu necesitățile viitorului, dar tem obligați s-o facem, să încercăm din fiecare gest al nostru o ctitorie.

— Cum se industrializează Argeșul uita de țărani?

— N-am uitat și n-avem dreptul să uităm nici o clipă de ei. Însă statutul viitorului nu se poate decreta, stabili cu ușurință va consolida în funcție de necesitățile ale noii societăți pe care o edificăm.

— Dacă mîine ar trebui să vorbiți cu înumele oamenilor din Argeș, ce a despre ei?

— Am vorbit chiar acum despre ei, mele lor. Vreau să adaug — deși știu că prim secretar de județ o spune despre același județ — că bogăția cea mai mare șului sînt oamenii lui. Dacă același lucru bil și pentru alte județe, cu atît mai bine noi toți.

DORIN TUDOI

pămîntul lor a fost început de istorie

ROMÂNIA își construiește drum spre viitor la data aceasta într-o formație administrativ-eritorială de 39 de mari echipaje, plus echipajul de pe nava «Amiral» care se numește Capitala țării. Județul Argeș se alinază într-o flotă, a celor 39 de județe, avînd la bord unul dintre cele mai bogate tezaure moștenite de la moștrămoși, tezaur din care fac parte primele două capitale ale Țării Românești — Curtea de Argeș și Cîmpulungul de Muscel — legenda Mesteșurului Manole, Ctitoria lui Neagoe Basarabul și altele alte nestemate ale istoriei acestei țări.

POATE să fie acesta un motiv de mîndrie și argeșenii se mîndresc în toate împrejurările că pămîntul lor a fost început de istorie. Pe catargele Făgărașilor de Sud se năvăli urzeala unei țări și prima bătătură în această plînză fu Bătălia de la Posada în ziua cînd se născu, în durere, singe și chiot de biruînță, primul stat al românilor independenți.

DAR NIMENI nu se poate prezenta la vama

prezentului numai cu legitimația de vestigii istorice, cu profesiunea de sau conservator de evenimente. A învățară și aceasta cam tîrziu, ce e drept justificată ambiție ca județul lor să ajungă următorul cincinal printre primele trei ale țării în domeniul producției concrete lația unuia dintre cele mai sărace județe trecut întră hotărîți în ritmul primelor part justificînd încrederea conducerii țării care a dat tot mai mari posibilități mare și participare: investițiile în actuale cincinal sînt de patru ori mai mari decît în cincinalul 1961—1965, în anul 1972 județul ocupînd locul întîi în alocarea fondurilor dezvoltarea industriei.

TUR DE ORIZONT. Pe terasa celei mai constructii din centrul orașului Pitești, față răsăritul și dacă ar fi acolo o poartă ma ei ar trebui să înfățișeze neapărat s motoarelor electrice și al autotur «Dacia»; am la dreapta sudul și dac acolo o poartă, blazonul ei ar trebui neapărat simbolul petrochimiei, am la nordul și dacă ar fi acolo o poartă nu s-a să nu aibă gravat în metal un simbol al triei alimentare și industriei ușoare, și pline, un coș de struguri, un război de o bandă fără sfîrșit; și dacă mă răsuc călcie la stînga împrejur am în față aș dacă ar fi acolo o poartă nu ar mai înc emblema ei simbolul celorlalte activități ductive ale cetățenilor urbei. De fapt, cetății nu putea să fie decît ceea ce este tot perimetrul, o imensă poartă mereu de pentru toate zorile țării, pentru toate dianele, paralelele și diagonalele glo

SE APUCASE unul dintre noi să țările cu care se află în relații eco județul Argeș. Ajunsesse pe la 50 și în avea de socotit cînd cineva zise că ai ușor de adunat — ce este mai puțin se mai repede — țările în care Argeșul e reprezentat în nici un fel. Și nu a fost ușor pentru că trebuie să scotoceș cotloanele planetei ca să dai peste loc care Argeșul să nu fi ajuns într-un fel s Autoturismele de teren IMS și «Arox zina «Dacia», motoarele electrice, produ petrochimiei, articole tehnice din cauci bilă, confecții, încălțăminte, artizanat mult solicitate la export. Dacă în ur aproape două decenii plecău la expo bușteni, cherestea, fructe și cereale, peste 53 la sută din mărfurile care iau peste hotare revin unităților construcț mașini; întreaga producție de cutii de v punți estafete, 67 la sută din autoturism oraș, 92 la sută din autoturismele de tere sută din producția de mobilă, 45 la sută de polietilenă de joasă presiune și mult purnesc în fiecare zi spre îndepărtate guri.

NUMAI UN COLȚ DE MARE îi lipseș tului Argeș ca să cuprindă în perimetru toate formele de relief ale României, cei mai semeți cu cele mai înalte vîrf țară (Moldoveanu 2543 metri și Negoși metri), fertila zonă depresionară Dîmbo ra-Rucăr-Drăgoșlave, Subcarpații getici

tic cu bogăția de păduri, livezi și poduri în sud întinsa câmpie care dă mîna cu ianului. De la ciuperca, afine, zmeură, alte fructe de pădure pînă la merele și domnești, la prunele cu tîuleu gros și roșii din gama de soiuri «Argeș» Stațiunea de cercetări din Ștefănești a aromate căpșuni, toate acestea învalută forte și sigură în visteria țării.

În MARE îi lipsea acestui județ și își a. Sfîredeli munții, scoase rîurile din or, le mîna pe drumuri subterane și le în țarcul de piatră din Cumpăna și Vidrăre de o jumătate de miliard de metri apă și o salbă de lagune mai în jos pe țeșului care aduseră schimbări sensibile în clima locală, dar și în floră și în moment ce apărură plante, păsări, alte viețuitoare necunoscute pe aici. a nu fu însă decît ceea ce în lucrările calitate se numește un efect secundar. era oprit din drum, Topologul îi era ului, Vîlsanul, Cernatul, Dobroneagul, amnei erau strînse laolaltă pentru ca de borangic să fie tors în turbinele electrice, județul Argeș devenind astfel al cetățitorilor de lumină.

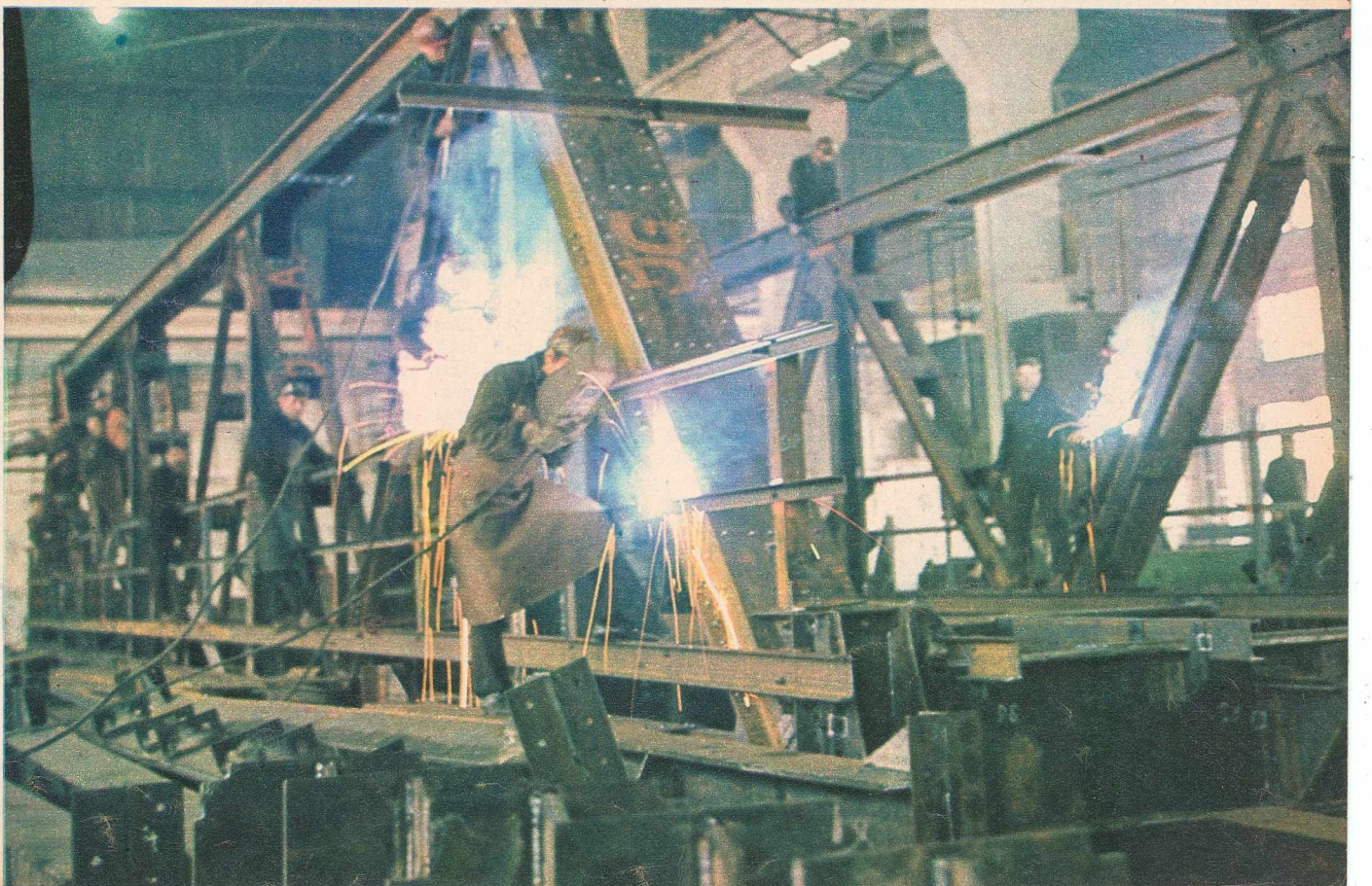
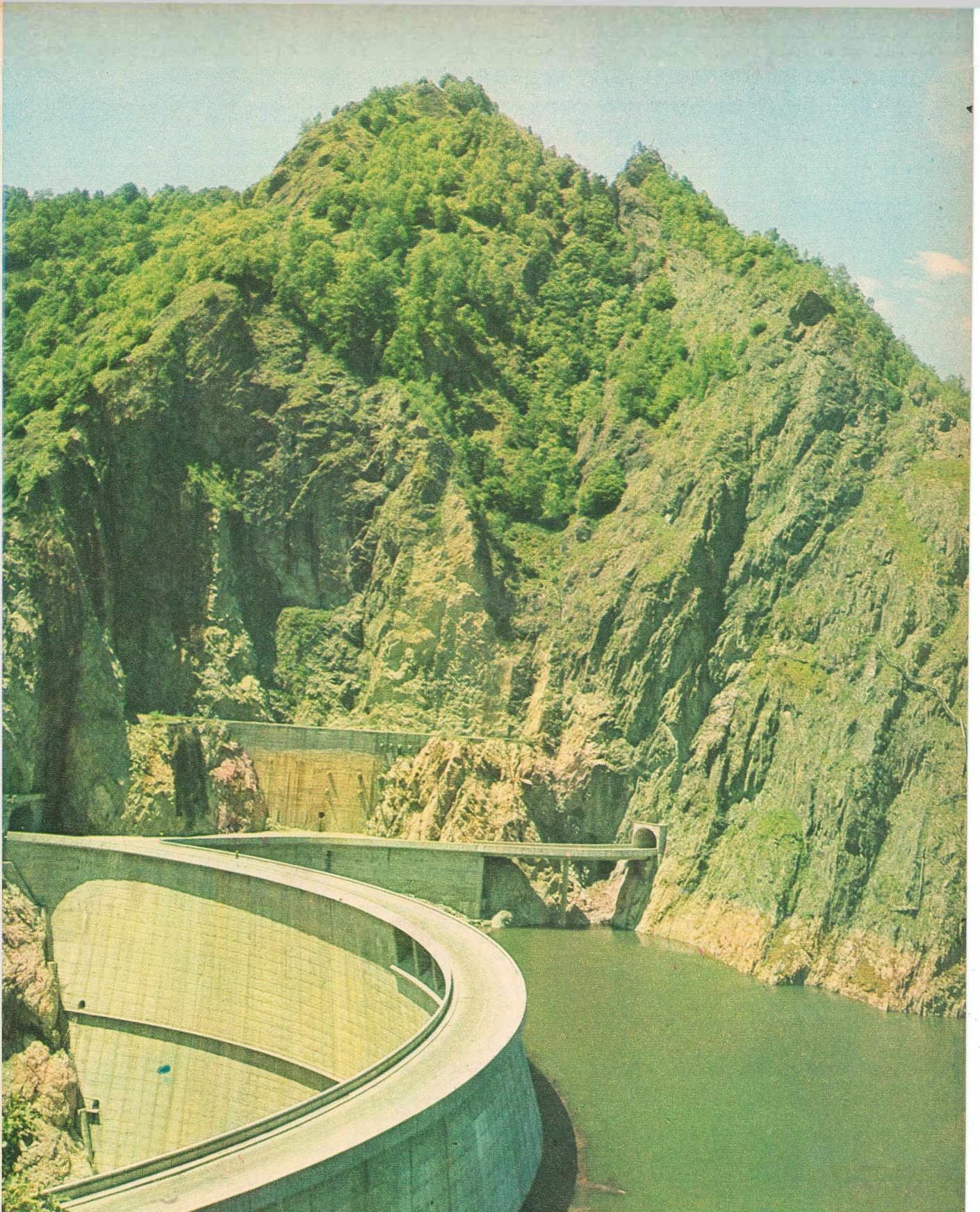
ARIILE URSOAICE erau doi și dolofani...

Argeș e presărat cu monumente ale cu lacuri, plante și animale care intră ecție. Capra neagră, cocoșul de munte, floarea de colț, ghințura galbenă, tisa, Uluce, și Peștera Dimbovicioara, calmulitic și granitul de Albești, depozitul la Suslănești, Poiana Narciselor de la Oamenii sosiți în munte să-l sfrede-să-i taie cu picamere și cu exploziv nu să îmblinzească fiare sălbatice. Se tăia șoseaua pe care avea să se transporte cimentul barajului. Incepuse ultimul drumul acesta depindeau foarte multe, aveau un angajament de depășire a ai de înaintare, iar la capul lucrărilor fi un substanțial premiu în bani. Se lucra țel mai puțin obișnuit, adică oamenii țaiți în frîngii băteau cu ciocanele țice în pereții abrupti pînă puteau să țimita în cuiburile de piatră... Și într-o ță cînd venira la lucru ce găsesc în a unei stînci? O ursoaică roșcată cu Strigară ei la ea, mormăia ea la ei, timpul țiteresul de asemenea, ar fi putut să o u un detonant sau două, dar era pericol țerie prea tare și să-și frîngă țitul în ță una alta, oamenii aceia au lăsat ur-n pace și s-au apucat să «captureze» adică să desprindă cu ranga așchiile țai țineau încă de stîncă pentru că și țera o treabă care trebuia făcută tot țără de care drumul nu s-ar fi putut da țune. În dimineața următoare familia de țai era acolo.

ICILE, cum le știți, ca peste tot și în Argeș în flux tehnologic, pe o ușă țeria primă, pe altă ușă ies produsele ț serie, țidoma unul altuia: stufe la țna», pînzeturi la «Textila», costume ca de confecții, aspiratoare la Fabrica țataj de țz casnic, bere la Fabrica de țotoare la Fabrica de motoare electrice, țme la Fabricile de autoturisme din ț și Cîmpulung și așa mai departe. țerele, ca toate șantierele, primesc țate-țconstrucții și utilaje, țoarnă țunțați, țiduri, țmontează țmotoare și ținstalații. țatele țindustriale, ție cã este vorba de țochimic, ție de cel de țarticole țehnice, țciuc ție de țprelucrarea țlemnului, sau de țtoate țcombinatele, țnasc țconglomerate țmulte țfabrici țorganice țlegate țntre ele. ți, țpeste țdrum de țgara din țPitești, o țuniproduție, nu cu țmulte țetaje și țnici cu țectare și țnici cu țmulte țmașini și țnici țoameni țcare este țfabrică și țșantier țr și țuzină și țcombinat, țdin țtoate țcite țceastă țntreprindere de țpoduri țmetalice țbricate țdin țbeton țcare în țafară de țtra țpoduri țmai țconstrui țtoate țturnurile țși țteleviziune țdin țRomânia, o ținstalație țrcat țfosfați în țvapoare în țSiria, țdiferite țehnologice ca țvinciuri țpentru țlocomoci țturnante, țcontainere, țelemente de țzarea țmacazurilor, țutilaje de țridicat și țrtat țdiferite țestacade. Și țtoate țpodurile țferatã țcare s-au țconstruit în țțara țnoastimii țdouăzeci și țcinci de țani și țpodurile țac în țserie, țfiecare este un țunicat, ca și țle țartă, nu se țscoate în țcopie, nu se cã. Poate cã nu țîntîmptator în țcãrțile țerie țpodurile țsînt țnumite țchiar țasa, țlu- țartă.

Întrebat pe țcțiva țpodari țargeșeni țcum să țfie un țpod de țcale țferatã: țtrainic, țul, țdurabil și țfrumos, țadaugã țaltul, țieftin țent, țspuse țcategoric țal țtreilea, țiar țrãș- țurmãtorului țmi se țpãru cã țtotul țfasci- țfie țasa țfãcut cã țtrenul să nu țsimtã în țrul țgolului țpeste țcare țtrece. țcesta un țsimbol. Ei, țManole, țManole, țManole, țpovestea țaia țcum cã țte- țai țcu țaripile țfrente nu a țfost, țvezi țbine, țzvoni.

MARIN IONITĂ ■

primul fierar betonist din argeș a fost un meșter pe care îl chema manole

Ne-a deschis ușa, ne-a întrebat stînjenit de ce-l căutam, iar cînd a aflat motivul, nu s-a arătat entuziasmat. Era sîmbătă, ora 16, și el se pregătea să plece la București, să-și vadă nevasta, pe Sevastița, care e heliografistă la C.F.R. «Cîteodată ne vedem, cîteodată vorbim la telefon. De, așa a fost să fie, iar acum sînt 27 de ani de cînd ne luarăm și ne-am obișnuit. Cîteodată am mai stat și împreună și n-a fost rău». Fierarul betonist Ion Gherghișor, că despre el este vorba, după buletin ar fi bucureștean din '43, dar după viață nu. Acum, adică sîmbătă, 18 mai 1974, locuiește în Pitești, pe strada Smîrdan, bloc 45, ap. 7, etaj 1. Cu două zile înainte locuia în blocul 22 de pe strada Craiovei. «De, s-a dat blocul definitiv și pe mine m-a mutat aici. Vopsii și eu cite ceva, și pînă mă întorc de la nevastă-mea, s-o usca.» Înainte de a ajunge la Pitești, Ion Gherghișor a trecut — zice el — (a muncit din greu — zic cei care-l cunosc de-o viață) pe la Fabrica de confecții și tricotate din București, Aerogara Băneasa, Uzinele Oțelul Roșu «din Timișoara ori Caraș Severin, că nici nu mai știu», pe la Tractorul Brașov, Hidrocentralele Moroeni, și Sadu 5 — Sibiu, pe la Centrul Cinematografic Buftea, Fabrica de zahăr Bucecea, prin zonele industriale Iași, Vaslui, Botoșani. «Cel mai mult am stat la Iași; 8 ani». În Argeș a lucrat la ridicarea Platformei petrochimice, la Uzina de autoturisme din Colibași, iar acum a revenit în cadrul grupului de șantieri Pitești-Sud. «Peste tot am muncit, dar aci mă făcure Erou al muncii socialiste. Nu m-așteptam, eram obișnuit cu munca, dar de, se gîndiră să-mi facă și mie o bucurie, mă făcure erou, dar eu tot șef de brigadă rămîi. De, pe dumneavoastră vă puseră să mă căutați, dar eu ce să vă spui? Sînt oltean din Cîmpeni, am

50 de ani și-un reumatism de care nu știu cum să scap, și cam asta. De, n-am decît un metru și-oleacă. E ploaie, e vînd, e iarnă, e lapoviță, noi sîntem la lucru. Acu' strînsei niscaiva bani și-i depusei la București pentru casă. Cînd o fi, colo la pensie, să stăm și noi, eu cu nevasta, cu Sevastița, nu tolerați la soacră, ci la noi acasă».

Ion Gherghișor se pregătește de drum. O să facă un «la-mă nene», o s-ajungă la București, o să stea o zi și pe urmă se va întoarce pe șantier. Îl întreb cum i se par argeșenii. «Cumsecade, dacă le faci treaba ca lumea. Cînd am venit noi pe aici, acu' vreo șase ani, eu și alde Ion Poenaru, Vasile Poenaru, Ion Costescu, Grigore Șoroagă, Gheorghe Filipciuc, Gheorghe Marinescu, oameni de ne știm de vreo cîșpe ani, constructori nu prea erau pe-aici. Acu sînt destui, băieți tineri care învață ușor. Dacă ar fi mai cumînți și mai mo-dești n-ar fi rău». Cel mai greu i-a fost lui Ion Gherghișor la Bucecea: «Nu lucrasem cu cablu precomprimat niciodată. Acolo lucrăm cu suedezi și franțuji și nu trebuiau să vază că nu știm, ci că știm. Și știurăm pîn-la urmă». Îl întreb cum se împacă el și ceilalți cu noul. «De, un meseriaș bun simte noul dinainte, oleacă mai devreme decît ălalți. Acum 20 de ani făceam un fel de armătură, acu' alta. Mai apăzură precomprimatele, oțelurile speciale, pretensionale, glisantele și ne-nvăzurăm cu toate și parcă nu-s destule noutăți să facem noi treabă așa cum am putea.»

Concediile. Ion Gherghișor și le-a făcut mai mult iarna, căci atunci se lucrează «parcă mai puțin». Îl întreb dacă știe ceva de Meșterul Manole. «Eu nu știu să fii diplomat, adică să meșteresc cuvinte, da' v-o zic pe zisa mea: primul fierar betonist din Argeș a fost un meșter pe care îl chema Manole, și o tot lua de la început. O fi bine, o fi corect, asta e.»

Înainte de-a ne despărți am mai aflat de la Eroul muncii socialiste Ion Gherghișor că: îi place cum cîntă Doina Badea, că «are vocea largă, dezvoltată», că-i place Irina Loghin fiindcă «zice cîntece, de-alea de familie și noi care cu familiile sîntem mai mult prieteni și-n corespondență, sîntem sensibili la aceste cîntece», că e rapidist și că să aflu de la el, că l-a prins pe Marian, Langa, Olaru: că-i place și de Răducanu, chiar de mai face el prostii, «de, așa sînt unii, se coc mai greu», dar că Fane Filotti a fost cea mai prima extremă fiindcă dădea gol din corner direct în vinclu, sus, la fierărie, cum zicem noi ăștia din construcții, că, dacă peste 50 de ani cineva ar vrea să deseneze o nouă stemă, emblema a județului Argeș, acolo ar apărea și siluetele citorva construcțiilor unde a muncit el, și «asta nu-i de colea».

DORIN TUDORAN ■

la noi conștiința începe zilnic la 6,45

În fotografia pare un înalt demnitar de stat. La douăzeci de ani avea 95 de kilograme, pumni cît căciula, se aprindea repede și în zece minute întorcea pe dos orice bombă din Tei. «Cine știe ce ar fi ieșit din mine. Purtam haine Scherg, Borsalină, crizantemă albă la butonieră și eram așa de repede de mînă, că scoteam uleiul din om cît ai zice pește. Dar mi-a trecut repede. Am intrat în fabrică, la «Voinea», și m-am apu-

cat de meserie». Îmi arată o reproducere foto de pe *Scînteia* din 5.1.1949. Sub o fotografie se poate citi «În fabricile din Capitală au fost sărbătorii ieri decorații cu Ordinul Muncii. Iată-i pe tovarășii Naghi Victor și Gheorghe Ionescu, de la «Vasile Roaită», purtați pe brațe de tovarășii lor de muncă». Întreb acum de ce deasupra unei alei din incinta întreprinderii Mecanice Muscel directorul general a hotărît să stea scris: «Cea mai înaltă școală este uzina».

Eroul muncii socialiste Victor Naghi nu vrea să-mi spună cîți ani are. Eu vrea să fii politicos și zic: 57. «N-ai brodit-o. 54. Alții s-au păcălit mai rău». A venit în Cîmpulung în 1957, cînd fabricuța de aici producea lacete, broaște, vermorele, ringuri, flayere, piese de schimb auto și oricum, asta însemna ceva mai mult decît ceea ce realizase fabrica de hîrtie din 1885. «De atunci, din '57, a trebuit să ne apucăm să producem autoturisme de teren. Întreprinderea număra 950 de oameni iar de calificare mai bine să nu-mi amintesc. Acum, Cîmpulung ăsta, fostul oraș patriarhal în care tot musceleanul trăia zîmbind și plimbîndu-se pe bulevardul «Pardon» Cîmpulungul ăsta, care nu era cunoscut nici de toți românii, a cucerit cu mașinile sale 4 continente. Acum vrem să «punem mîna» și pe Australia și pe Antarctica, gheața aia mare de deasupra capului meu». Cel mai dificil moment al întreprinderii a fost în anul 1965, cînd am primit sarcina să producem turisme pentru export. Nu știam bine nici ce e exportul și mai ales ce înseamnă să lucrezi cu partener străin. Cu el nu ține să-i dai un telefon și să-i spui: «Băi Georges, vezi că nu ți-am trimis mașinile alea azi, deși mai sus așa am raportat. Ți le trimit peste o săptămînă. Pup-o pe nevastă-ți și hai noroc». Se pare că nici cu partenerii in-

terni Victor Naghi nu umblă cu menajamente. Dacă e cazul, își face dușmani din toți prietenii, dacă aceștia nu-și respectă datoriile contractuale. Despre el și mai ales despre operativitatea cu care lucrează au început să circule «legende». Se spune, de pildă, că Victor Naghi ar fi ținut una din cele mai scurte ședințe de la noi: «Tovarăși, vă anunț că pe luna aceasta nu îndeplinim planul. La revedere». Era într-o sîmbătă. A doua zi toată lumea a venit în uzină la ora 6.45. Dar asta e o «legendă». Adevărul e, îmi spune Victor Naghi, că la noi conștiința începe la 6.45. Ne-am gîndit să-l formăm pe om prin muncă, fiindcă ședințele și lecțiile de conștiință ținute în săli de festivități n-au dat roade nicăieri. La 6.45 se închid porțile întreprinderii, la 6.58 mașinile sînt unse iar la 7 se apasă pe manete». Aflu că în curînd se vor elibera niște legitimații pe care va exista o dungă roșie. De ce? «Tot pentru formarea conștiinței. La noi, femeile obișnuiesc să-și aștepte bărbații la poartă întreprinderii. Cei care vor primi noul fel de legitimații nu vor mai fi controlați la ieșire, nu vor mai sta cu brațele sus să-i controleze portarul ca la miliție. Adică vor fi oamenii pe care comitetul oamenilor muncii din întreprindere, conducerea, comitetul de partid îi vor considera drept cei mai siguri, de mare încredere. Cînd o vedea nevasta că bărbatul ei e puricat ca un borfaș iar colegul lui, Vasile, iese fluierînd, ce-o să-i zică bărbatului acasă?». Din același arsenal al metodelor ce țin de munca morală, sufletească, cu omul fac parte și «Scrisoarea către noul angajat», în care întreprinderea, în atară de a-i ura bun venit, îi spune omului și că munca în întreprindere nu e ușoară și cere, uneori, sacrificii, «Diploma de onoare», care se dă după 15 ani. După 15, îmi spune Victor

Naghi, fiindcă onoarea nu se găsește la tara. Apoi «Diploma de onoare pentru nare». Mă uit peste textul ei și zîmbesc lucruri care mi se par ușor naive, sentiri ca un text de romanță. Victor Naghi mă «Rizi? Auzi, să știi că puteam merge cu o geană de țuică bună la un meșter de cum oi fi și mălăluță, și-mi făcea un text pe tîi. Dar n-am vrut. I-am lăsat pe oameni textul singuri. Bătrîni, tineri, ingineri, tori, maștrii, șoferi. Să-și facă singuri cum singuri și-au făcut viața. Adică nu ci împreună. Ei între ei. Trei luni au la text, dar e al lor. Dacă n-am luat pentru turisme, de ce era să punem pe să ne facă textul?»

În sfîrșit îl întreb pe Victor Naghi ce în să fii revoluționar. «S-o iei de la tine. U! unul nu-mi poate spune unul că e greu să că nu mai are 18 ani, că nu mai știu eu ce. Fiindcă eu, uite colea diploma, mi-am făcut cu ei, cu muncitorii, aici la Dinicu G și-n '64 mi-am luat și bacalaureatul, de dîtamai directorul general. Să nu-mi spu că e greu, că pe mine cînd mă striga la — NAGHI VICTOR! — mă ridicam cu cu tot și ieșeam la tablă. Nu e greu nim ai suflet. Eu cu fluierașii mei din Mus învățat să facem și mașini, să altoim și tra să ne îmbrăcăm ca lumea. Pe ai tineri i-a țat nu numai să muncească, dar să și cum se cuvine, să nu mai cheme fetele ca pe niște slugi. Dacă îmi place ceva d ce am găsit aici în 1957 este caracterul oameni. Sînt demni, sînt cinștiți, au ageră și pentru toate astea, deși sînt n nu lasă pe nimeni să le sufle-n ciorbă».

DORIN TUDORAN

alba: oamenii acestor meleaguri construiesc cu hărnicie prezentul

**Interviu cu George Homoșteanu,
prim secretar al Comitetului județean Alba al P.C.R.,
președintele Comitetului executiv
al Consiliului popular județean**

*S-a schimbat în ultimii zece ani în județul
domeniul vieții economice, tovarășe prim-*

*Se vede pe orice loc al județului nostru te-ai afla
și privilegiștea operei de industrializare,
și prefaceri.*

*Creșterea de la an la an a volumului în-
or conturează precis grija partidului și
nostru pentru dezvoltarea tuturor for-
productive ale societății. Județul Alba a
at din plin de importante fonduri de
i, dovadă elocventă a înfăptuirii poli-
ințifice de repartizare armonioasă a
de producție și înflorirea simultană a
județelor țării. Numai în cincinalul
județului i-au fost alocate investiții însu-
proape 7 miliarde, ceea ce reprezintă
ori mai mult decât în perioada anilor
70. Din acestea, circa 70 la sută au fost
e spre dezvoltarea industriei.*

Se vede este rezultatul concret al acestor in-

*ultimii zece ani și mai ales după con-
județului, au fost puse în funcțiune
nte obiective industriale, cum sînt:
nderea de produse refractare, întrea-
za de porțelan, întreprinderea de uti-
Alba Iulia, întreprinderea de prefabri-
beton Aiud. Două combinate de in-
zarea lemnului la Cimpeni și la Sebeș,
create noi capacități de producție sau
simțitor lărgite cele existente la întrea-
ea mecanică Cugir, întreprinderea me-
i Aiud, Combinatul de produse sodice
Iureș, întreprinderea metalurgică de
neferoase Zlatna, întreprinderea de
și tricotate Sebeș și altele. Astfel pro-
lobală industrială a județului a crescut
finele anului 1973 de 2,1 ori față de
55.*

*Se vede cu dezvoltarea în ritm susținut a în-
dustrii s-au produs importante modifi-
structură care exprimă orientarea spre
e de bază, hotărâtoare în evoluția pe-
endentă a județului. Astfel, în timp ce
1965 industria ușoară și alimentară re-
au 26,5 la sută din producția industrială
lui, iar construcțiile de mașini și chimia
sută, în prezent ponderea primei grupe
22,4 la sută, iar a ultimei de 42,3 la sută.
semnificativ de reținut că în cadrul in-
constructoare de mașini, producția de
nelte, care are un rol determinant în
area progresului tehnic, se situează la*

un loc important, numai de la începutul cincinalului trecut și pînă în prezent crescînd de peste 3 ori.

Alături de industrie, agricultura județului a pășit, la rîndul ei, cu pași rezezi pe calea modernizării, a introducerii tehnicii noi în sectoarele ei de producție. Considerată ca ramură de bază a economiei județului, în acest cincinal ei i-au fost alocate 900 milioane lei investiții din fondurile statului, pentru întărirea bazei tehnico-materiale. Stațiunile pentru mecanizarea agriculturii, întreprinderile agricole de stat și stațiunile experimentale din județul nostru dețineau la finele anului 1973 de două ori mai multe tractoare și combine pentru recoltat păioase, decât în anul 1965, iar cantitatea de îngrășăminte chimice administrate au sporit cu peste 11 000 tone față de același an. S-a irigat prin diferite sisteme o suprafață de peste 6 300 hectare. Toate acestea au condus la sporirea producției medii la hectar la principalele culturi agricole. Astfel, producția medie la hectar, în perioada anilor 1971-1973, față de cincinalul anterior a crescut la grîu cu 240 kilograme la hectar, la porumb cu 480 kilograme la hectar și la sfecla de zahăr cu 3 300 kilograme la hectar.

Zootehnia, sector cu tradiții în județul nostru, a cunoscut de asemenea o continuă dezvoltare. Efectivele de animale au sporit față de anul 1965 cu 24 000 bovine, aproape 56 000 ovine și 29 000 porcine. Totodată a sporit substanțial și producția acestora. În cincinalul actual agricultura județului va cunoaște noi dimensiuni.

— Cum a influențat industrializarea viața socială a județului? Care sînt înnoirile?

— Ceea ce te impresionează cel mai mult cînd vezi prefacerea neconținută a peisajului județului nostru este modul curajos în care oamenii acestor meleaguri milenare își asimilează noile căi ale traiului lor. În strînsă legătură cu înaintarea pe noi trepte de dezvoltare a economiei județului, în viața și conștiința oamenilor s-au produs însemnate modificări cu un profund caracter înnoitor. În prezent, în industrie, construcții, transporturi, în sfera serviciilor și alte activități neagricole lucrează peste 52 la sută din populația activă a județului. Numai de la înființarea județului, ca urmare a industrializării, s-au creat 27 000 noi locuri de muncă.

(Continuare în pag. 10)

Cînd încă istoria nu se scria, ci cuvintele ei curgeau pe buzele oamenilor din tată în fiu, noi eram aici pe aceste meleaguri. Ne-am trezit odată cu lumea în acești munți împreună cu fagii și molizii și oile și-am făcut din ei pentru multă vreme casa vieții noastre. Mai în jos, acolo unde rîurile se împreună la umbra dealurilor molcome, eram tot noi, oamenii podișului Tîrnavelor cu turmele de vaci și viile noastre! Eram în inima Daciei cînd istoria a schimbat geografia lumii și legiunea a III-a Gemina și-a ales sediul în Apulum și s-a constituit cea temporară provincie a Daciei Apulensis. Atunci s-a întemeiat o limbă și-o nouă origine, dar

eram tot noi cei din totdeauna, în pragul altei lumi. Și ca să nu se uite niciodată s-au înrustat în piatră noile noastre nume și pietrari au istovit să transmită posterității chipurile noastre pe care oricine le poate vedea într-un lapidariu. Era un timp peste care memoria nu putea trece și de aceea pe stema acestui județ centurionul își află locul său, simbol al acelor începuturi. Pentru că nu poți avea un prezent, dacă n-ai un trecut... Veacurile nu trec indiferent, nici molcom pe aceste pămînturi. Istoria își alege adeseori un loc unde concentrează

(Continuare în pag. 10)

(Urmare din pag. 9)

Odată cu noile condiții create pentru desfășurarea muncii productive s-a îmbunătățit continuu nivelul de trai material și spiritual al celor ce muncesc: numai în ultimii opt ani au fost date în folosință aproape 10 000 apartamente, construite din fondurile statului și cu credite acordate populației; de asemenea, din fonduri proprii, populația și-a construit 7 700 case noi.

Au sporit veniturile bănești ale oamenilor muncii de la orașe și sate, lucru ce se reflectă în creșterea puterii de cumpărare a acestora. Volumul desfacerilor de mărfuri prin comerțul socialist a fost în anul 1973 de 1,9 miliarde lei, de 1,8 ori mai mult decât în 1965. Numai în anul 1973 s-au vândut populației peste 3 000 frigider, 1 500 mașini de cusut, 3 000 mașini de spălat rufe, 4 000 mașini aragaz și peste 11 000 aparate de radio și televiziune. Dacă analizăm creșterea numărului abonamentelor la radio și televiziune de exemplu, sporul este deosebit. În prezent, peste 70 000 de cetățeni sînt posesori de aparate de radio și televiziune, de două ori mai mult decât în perioada de început a cincinalului trecut.

S-au înregistrat progrese fără precedent în dezvoltarea învățămîntului, culturii și sănătății. În această perioadă s-au construit un însemnat număr de săli de clasă, două cinematografe la Alba Iulia și Cîmpeni, un spital modern cu 760 de locuri și o policlinică în municipiul Alba Iulia. În îmbunătățirea asistenței sanitare este semnificativ de reținut faptul că față de 1965, cînd un medic revenea la 1 132 de locuitori, în prezent el acordă asistență la 746 de locuitori.

— Care sînt perspectivele județului în viitorii ani?

— Înainte de a face referiri la perspectivele județului, aș dori să sintetizez rezultatele obținute de către oamenii muncii — români, maghiari, germani — din județul Alba, care sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, antrenati în marea întrecere patriotică și-au înzecat eforturile pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen. Astfel, prevederile pe cei trei ani ai cincinalului, pe ansamblul județului, la producția industrială au fost realizate cu 42 de zile mai devreme, ceea ce a permis obținerea peste prevederi a unor însemnate cantități de produse în valoare de aproape 700 milioane lei, iar sarcinile la export să le realizăm cu 45 de zile înainte de termen.

Pregătind din timp condițiile pentru desfășurarea ritmică a producției pe acest an, s-a reușit ca printr-o amplă mobilizare a colectivelor de muncă să realizăm pe cele 4 luni planul la producția globală industrială în proporție de 102 la sută, cu un spor de 269 milioane lei față de aceeași perioadă a anului precedent, să depășim prevederile la producția marfă cu 64 milioane lei, iar la export cu peste 8 milioane lei valută. La productivitatea muncii am obținut o creștere în comparație cu perioada corespunzătoare a anului 1973 de 11,5 la sută.

Avînd la bază asemenea rezultate ne concentrăm eforturile spre înfăptuirea obiectivelor care ne-au mai rămas pînă la finele cincinalului. Pînă la sfîrșitul anului 1975 avem în program să depășim aproape de două ori volumul producției globale industriale a anului 1970. Aceasta ne obligă să milităm permanent pentru intensificarea ritmului de lucru pe șantiere în vederea punerii în funcțiune la termenele stabilite a noilor capacități de producție, să folosim integral rezervele de care dispunem în unitățile noastre economice. În cursul acestui an vor începe să producă instalația de hîrtii subțiri de la Întreprinderea de hîrtie Petrești, instalațiile din Întreprinderea metalurgică de metale neferoase Zlatna, secția de drojdie furajeră din cadrul C.P.L. Blaj și altele.

Se găsesc în plină desfășurare lucrările de construcție a turnătoriei de piese pentru mașini unelte, a fabricii de industrializare a laptei din Alba Iulia, cele de la hidrocentralele de pe riul Sebeș, mărirea capacității de producție la Întreprinderea metalurgică Aiud, Întreprinderea metalurgică Cugir și altele, iar din anul viitor va începe construcția întreprinderii de unelte și scule Alba Iulia.

Urmînd neabătut linia generală a Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră, îndemnul permanent al secretarului general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, alături de întregul popor, oamenii muncii din toate unitățile economice ale județului nostru vor acționa și în continuare cu toată energia, își vor spori eforturile pentru realizarea exemplară a sarcinilor ce le revin pentru dezvoltarea economică a județului.

Ceea ce cere partidul de la noi pentru realizarea programului de dezvoltare în ritm rapid al țării, în care este inclus și județul nostru, este să imprimăm întregii noastre munci un caracter tot mai dinamic și mai creator. Este ceea ce ne străduim să facem în acest an cînd întîmpinăm gloriosul jubileu al eliberării patriei și cel de-al XI-lea Congres al partidului.

(Urmare din pag. 9)

bătăliile sale pentru viitor, un pămînt hărăzit și fericirii și durerii, pentru că una se naște din alta și iată Bălgradul primindu-l triumfal pe Mihai Viteazul și iată-l în vara aceluiași an 1600 realizînd pentru scurt timp acel vis al unirii. Și alte secole vin și moșii se răscoală în munții lor și iau cu asalt viitorul și din nou Bălgradul e martor și privește cu lacrimi supliciu lui Horia și Cloșca. Un nou veac, epicentru cutremurelor sociale e tot pe aproape: la Blaj în primăvara anului 1848, în fața a 50 000 de oameni, iluștri bărbați rostesc cuvinte nemuritoare cerînd desființarea iobăgiei și egalitatea în drepturi a poporului român din Transilvania cu celelalte naționalități. Și vine alt timp, în sfîrșit, să facă dreptate și din nou același Bălgrad e martorul aceluiași eveniment istoric de importanță crucială în viața poporului român: proclamarea unirii Transilvaniei cu România.

Eternul acestor locuri e grîul, vița de vie și pătura și legiuitorul le-a înscris pe stema județului închipuind bogăția, fertilitatea și munca. Trebuie să treci primăvara pe aceste meleaguri ca să înțelegi mai bine sufletul oamenilor, să-ți vezi acolo pe cîmpuri cu sarea sudorilor pe față, lucrînd pe dealuri un pămînt brun care e darnic pe măsura trudei. Și azi și ieri, dintotdeauna,

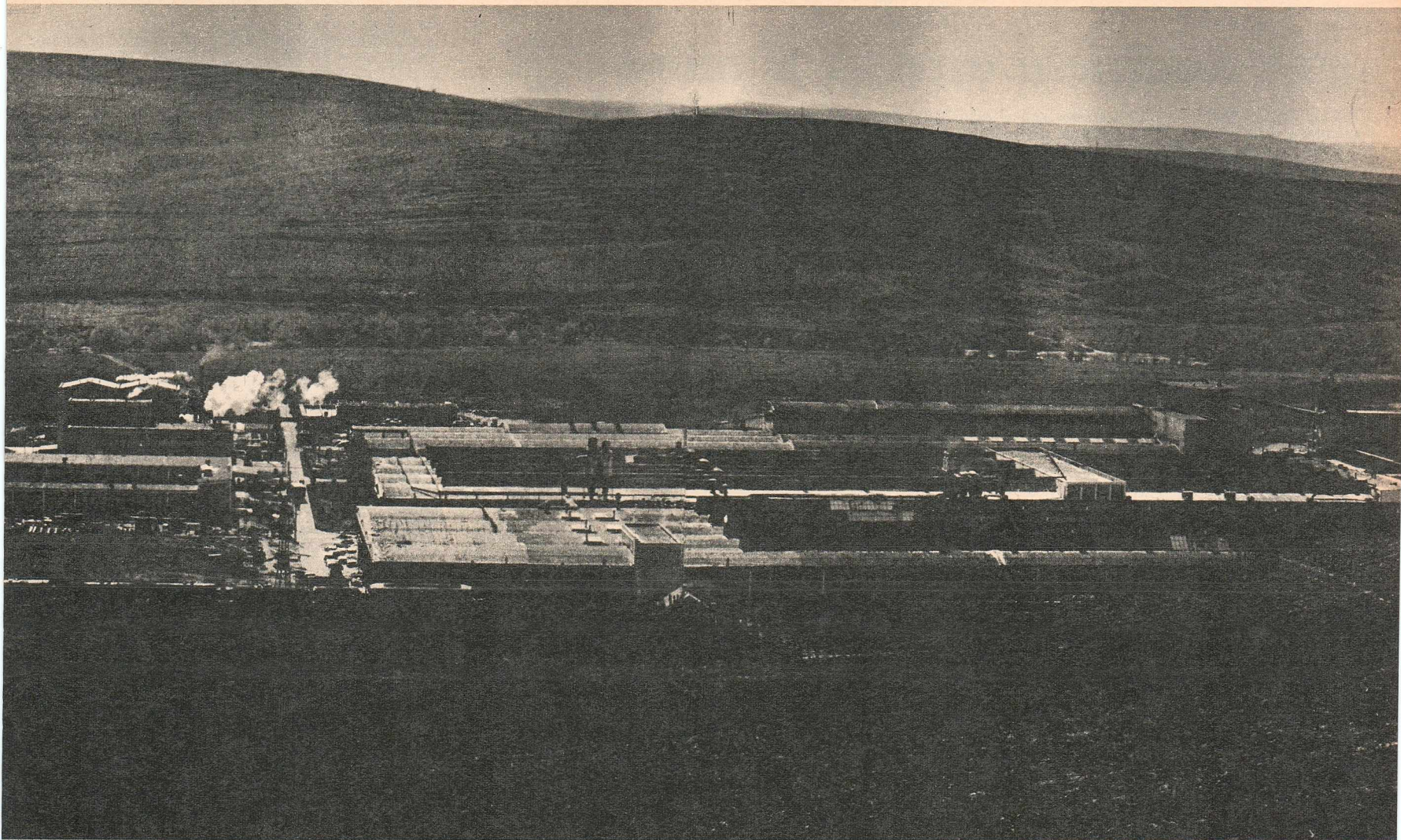
omul era odată cu roua pe cîmp și pleca odată cu albul zilei. Aici e taina bogățiilor, în munca aceasta fără istov. Și de aici vine și secretul viilor roditoare ale județului pe care încă pietrarul din Dacia romană le-a luat drept ornament simbolic pentru pietrele funerare. Faima lor călătorește și pe la curțile domnești: la nunta lui Matei Corvin s-a băut vin de Șard, iar Ștefan cel Mare a dus tot de pe aceste locuri coardele de Grasă și le-a plantat la Cotnari.

Cînd nu făceau revoluții, moșii spălau aur sau plecau cu doniți și ciubere să le schimbe pe grîu. Arheologii mai caută și astăzi să afle amănunte despre tehnicile vechi. Grîul, aurul și nevoia i-au învățat să fie nu numai dîrji dar și inventivi și numai izolarea nu le-a adus la vreme paternitatea unor descoperiri. Cînd acel Ion Armîndean din Săcărîmb, iobag slobozit, vede pentru prima oară un mineral de culoare albă, strălucitoare, el știa că ține în palme un metal nou, necunoscut, dar din lipsa posibilităților de analiză el îl consideră argint și lasă savanții Europei să dezbată în laboratoarele lor asupra aceluia «metalum paradoxum». Dar el descoperise telurul. Cine-i amintește în tratate savante pe țărani mineri inovatori Idu Crăciun sau Constantin Palade? Doar arhive mai păstrează gîndurile lor: «Umbînd de ici colo pe la diferite mine ale cămării Cesaro-Crăiești — scrie

Idu Crăciun Tezauriatului din Sibiu în am băgat de seamă și am văzut... cu ce forță se transportă minereul din munți la locurile numite șteampuri și cohur rece eu știu să construiesc astfel de șt și cohuri, și să trag apa în vîrfurile muntelui oameni, din care unul conduce ștear doilea cohul, iar al treilea trage apa a mină în vîrfurile muntelui, procedeu care multă ușurință... și deoarece eu am Zlatna o încercare în mic... și am de gîm acum înainte să fac și o probă mai mare la cunoștința Înaltului Tezauriat și-l respingă această încercare a mea». A gîndirea țăranelor din Apuseni se năș «mira machina» minieră care putea să neze în locuri lipsite de apă.

În sfîrșit, pe ecranul stemei județului profilate și acele simboluri ale prez uzinelor. La trei decenii de la Eliberare prezintă noua realitate a timpului în care intrarea în contemporaneitate a unor care muncind neîncetat se integrează realitate nouă. Ele sînt nu numai reper al geografiei economice ci și cadrul dezvoltării sociale și spirituale. Ele sînt p istoric al unor pămînturi străbune cu harnici.

ca în orice loc al pământului

...cunoșteam de foarte multă vreme. Trebuie să fie mai mult de douăzeci de ani de când l-am întâlnit pentru prima oară la Bicaz: era un inginer tânăr care lucra la baraj. Apoi, după vreo douăzeci de ani, l-am întâlnit la Vidraru pe Argeș: era șeful șantierului de la baraj. Apoi nu l-am mai văzut, dar am auzit vorbindu-se de el la Porde Fier: fusese investit cu titlul de Ero al Muncii Socialiste. Acum, după atâția ani, consăm iar împreună, și de astă dată pe alte meleaguri ale țării, în Alba Iulia: acum inginerul Gheorghe Sălăgeanu este directorul Grupului de șantiere Sebeș. Au trecut douăzeci de ani, deci, îmi zic, și nu mi se pare că omul din fața mea să fi îmbătrânit prea mult, dar reîntâlnesc totuși aceleași constante ale firii: gravitate și simplitate în orice afirmă.

— Ce înseamnă pentru județul Alba lucrările de hidrotehnică de pe riul Sebeș?

— Amenajarea celor două hidrocentrale de pe Sebeș înseamnă o investiție de mare importanță care se va face în aceste locuri. La punerea în funcțiune (cea de la Gilceag în 1978, cea de la Sușag în 1979), fiecare dintre acestea vor produce o cantitate de energie electrică de peste două milioane KW/ore pe an. Lucrările vor continua cu amenajarea pe Sebeș a încă două hidrocentrale până la confluența cu Mureșul. Aceste lucrări vor permite ca în viitorul apropiat orașele Sebeș, Alba, și Aiud să fie alimentate cu apă din lacurile de acumulare nou construite. Dar acesta este aspectul economic. Pe lângă el, noi, constructorii, aducem civilizația: drumuri noi, șosele asfaltate, energie electrică, impunem tehnici noi. Ajutăm oamenii să se pregătească pentru viitorul. Dar poate mai ales să-și îmbunătățească gîndirea, să iubească noul. Când sosim într-un loc, copiii își petrec timpul mai mult alături de părinți și vacile. Când plecăm, ei au învățat de mult să meargă în primul rând la școală. Așa se va întâmpla și aici, pe lângă valea minunată a Sebeșului.

— Lucrați de atîta vreme cu oameni feluritiți pentru a crea de fiecare dată o operă. Ce cali-

tăți iubiți la oameni?

— Aș vrea să schimb puțin întrebarea, ce calități ale oamenilor le prețuiesc: aș zice în primul rînd cinstea, care dublată de străduință și hărnicie poate deveni pricepere și competență. Îmi repugnă înfumurarea și tendința de a parveni.

— Pornind de la viața dumneavoastră, de la experiența pe care o aveți, de la faptul că totdeauna departe de orașe ați muncit greu, mereu în alte condiții, totdeauna noi și grele, ce i-ați sfătui pe tineri acum?

— Știți, presa a pus odată în contul meu, la o întrebare similară, următorul răspuns: «să-și vadă de treabă!» Eu n-am rostit niciodată aceste cuvinte, dar nu le contest și mai ales nu pun la îndoială adevărul lor. Deci, fiecare, atîta vreme cît e tînăr, să muncească mereu ca să dobîndească acele cunoștințe necesare practicării meseriei.

— Se spune că sînteți sever...

— Unii spun sever, alții spun că sînt rău, alții mă califică drept pretențios, alții un om al dreptății. Zic eu mai departe: cam toți au ceva dreptate; exigent vreau să fiu, dar rău nu! Marea majoritate a celor cu care lucrez acceptă severitatea mea pentru că se conving că e întemeiată pe spiritul de necesitate și de dreptate. Că oricînd cel care are dreptate găsește înțelegere la mine și cîștig de cauză.

— Stînd timp îndelungat prin munți, v-a fost vreodată dor de oraș, de viața lui?

— Nu am rîvnit-o mai mult decît trebuie. Concediile sau scurtele vizite mi-au fost de ajuns. Pentru că în coloniile noastre viața e organizată în așa fel ca să nu simți lipsa aglomerațiilor urbane și există multe similitudini: copiii merg la școală, nevestele au și ele slujbe, serile privesc același program televizat, ca orice orașean. Un șantier umple viața unui om, îi poate da satisfacții care pun de cele mai multe ori în umbră condițiile naturale grele. Omul aici poate fi fericit sau nefericit ca în orice loc al pământului.

culoarea violetelor

Cel mai mult mi-a plăcut întîmplarea cu violetele. E o poveste cu niște copii, și un elev-chimist care, într-o primăvară mai demult, au vrut să-i facă o surpriză dirigintei lor și adunați într-un mic laborator, acasă, au transformat petalele violetelor în alb. Totul se petrecea la Roșia Montană cu ani în urmă, în acea țară a Moșilor unde copiii aveau cărți de chimie dar nu prea aveau ce face cu ele. Apoi mi-a plăcut și povestea laboratorului elevului acelaia roșcovan, unde se făceau mai multe experiențe ca în orele de chimie de la liceu, reacții simple, descompuneri, scamatorii descrise prin cărți și mase plastice din brînză, materie primă abundentă prin părțile locului. S-ar putea, poate, ca toate aceste jocuri, la o vîrstă cînd orice suflet vrea cu tot dinadinsul să redescopere lumea, să nu fi fost decît catapulte pentru marile ambiții de mai tîrziu. Aici, poate, au înflorit și acele planuri generoase ca orice copil, din acei munți, să aibă cel puțin o masă ideală pentru experiențe chimice, cu eprubetele frumos aranjate, pe care să le poată atinge el însuși și la nevoie să schimbe culoarea violetelor.

Apoi mi-a plăcut la profesorul de chimie Liviu Hebedeanu felul lui de-a gîndi despre lucruri, despre menirea lor și mai ales despre acele raporturi necesare între lucruri și oameni, care aparent sînt aceleași dar mereu altele. Revin din nou la acel obiect care se numește «masă de laborator» și dacă o să spuneți că nu e nici o noutate o asemenea masă, o să răspund că pe o astfel de masă s-au hotărît multe dintre destinele lumii de azi, ale lumii moderne, așa că nu trebuie să disprețuim acest obiect cum este uneori locul unor pasiuni mistuitoare. O masă de laborator trebuie să fie în primul rînd frumoasă — îmi spune profesorul — să respecte niște principii de ergonomie și niște principii estetice, ca elevului să-i placă

să stea la ea și să lucreze... Ea trebuie să permită întemeierea unor noi relații și să distrugă vechea imagine a profesorului scamator și al elevului-spectator. Acestea sînt cîteva din argumentele generale ale unei pasiuni a căreia Liviu Hebedeanu îi consacră întregul său timp: perfecționarea tehnologiei didactice. El este proiectantul și creatorul unor laboratoare fonice înzestrate cu aparatură electronică, a unor panouri de comandă pentru laboratoare de fizică și chimie unde evenimentele unei ore au loc în alt context și unde dialogurile sînt mediate de sistemele electronice. Acum oricine le poate vedea la Liceul «Horea Cloșca și Crișan» din Alba Iulia, unde procesul de învățămînt a făcut un mare pas în viitor, sau la Sebeș, Ciurbrud, Cugir, Cîmpeni, Blaj sau Ocna Mureș. Profesorului nu-i place, de obicei, să vorbească prea mult despre creațiile lui și mereu ne amintește de CELTA, un cuvînt-marcă pe care îl citim pe instalații, cuvînt care descompus literă cu literă ne dezvăluie pe realizatorii acestora: cercul de electronică al liceului teoretic din Alba-Iulia. (În paranteză fie spus, CELTA este azi o microîntreprindere școlară care are relații cu importante uzine din țară (48), cum sînt: I.P.R.S.-Băneasa, Electronica, Electromagnetica, Uzina de prelucrare a aluminiului-Slatina etc.).

Cînd în încăperi capitonate, în fața unor instalații electronice, elevii deslușesc misterele unor cuvinte și propoziții, cînd în laboratoare minunate ei învață chimia sau fizica cu totul altfel ca părinții lor, ei ar trebui să se gîndească din cînd în cînd la bărbatul acela tînăr, mereu neliniștit, care își consacră nu numai zilele dar și nopțile, prospectînd viitorul unor obiecte care par acum atît de simple și la îndemîna tuturor.

CORNEL BOZBICI ■

pe planșe și în machete, satul românesc care va fi mâine

Institutul de proiectare al județului Ilfov este al județului după nume și după numai treizeci la sută din volumul său de lucrări, în realitate institutul având o arie de muncă mult mai întinsă, servind douăzeci și două de județe ale țării, contribuind la proiectarea unor stațiuni, întocmind planurile unor sisteme de irigații și alimentare cu apă din străinătate fiind — după spusele directorului său, arhitectului Octavian Țurcanu — «prea puternic pentru cerințele unui singur județ».

În sfera de activitate a institutului se integrează lucrări de proiectare de tot felul, construcții civile, locuințe, spitale, școli, case de cultură, drumuri, poduri, centrale termice, canalizări, parcuri, străzi, sisteme de irigație, baze de aprovizionare, complexe agro-zootehnice și așa mai departe, o salbă de lucrări pretențioase, pe care oamenii institutului se străduiesc să le îndeplinească în timp rapid și cu o bună știință a meseriei, se străduiesc și — judecând după prestigiul colectivului și după comenziile primite — chiar reușesc.

Am intrat în incinta Institutului spre a afla noutăți despre preocupările acestuia referitoare la arhitectura rurală, capitol la care proiectanții de acolo muncesc între primii, deschizând într-un fel un drum, o cale evitată mult timp, din comoditate sau poate din alte motive, dificilul drum al modernizării satului românesc prin păstrarea tradiției străbune, am intrat în institut cu acest gând, dar până la a aborda subiectul cu pricina am aflat despre succesele colectivului, despre jaloarele activității sale, despre construcțiile cu care salariații I.P.I.-ului se mândresc, prea numeroase pentru a le cita pe toate aici, dar între care trăiesc, la loc de frunte, spitalul din Slobozia, punctul vamal de la Giurgiu, complexul sanatoriu de la Amara, Casa de cultură de la Turnu Măgurele și altele, foarte multe, construcții falnice și durabile, pledând pentru priceperea și străduința unor veritabili meseriași.

Încet-încet, vorbind despre unele și despre altele, admirând machetele de dezvoltare a stațiunii Bilea sau a orașului Giurgiu, bătrîn port dunărean despre care am auzit, nu fără mirare, că va fi dotat — într-un viitor care aproape bate la ușă — cu un modern hotel cu zece niveluri — sărînd de la una la alta, am ajuns în cele din urmă la subiectul care mă adusese acolo, la viitorul arhitectonic al satului românesc, temă de îndelungată meditație, de studiu și de lucru a institutului.

Directorul Țurcanu l-a invitat în birou pe arhitectul Ion Geicu, șeful atelierului de sistematizare și investiții arhitectură, a făcut prezentările de rigoare după care, împreună, am coborît într-o sală de la subsol unde se aflau — expuse ca niște adevărate bijuterii ce sînt — machetele celor două casuțe pe care le aveți alături, machete elaborate de tehni-

ciinii institutului după lungi peregrinări în teren, după studii și comparații, machetele acestea — primele dintr-o serie de zece, caracteristice mai multor județe ale țării — neînsemnînd altceva decît transpunerea miniaturală în lemn a unei case tip din satul românesc de mîine, locuință îmbinînd la modul ideal confortul vieții moderne cu tradiția arhitecturii de pe aceste meleaguri.

Le-am privit îndelung, le-am admirat, apoi nu m-am sfiit să le întreb pe gazde dacă aceste casuțe vor popula cu adevărat satul anilor care urmează, în Buzău, în Mehedinți sau în Ilfov și dacă țărănul va fi convins de utilitatea acestei schimbări.

Arhitectul Țurcanu mi-a mărturisit că acesta este scopul imediat: convingerea țărănului că sistematizarea trebuie unită cu păstrarea tradițiilor, în așa fel încît satul — tot mai civilizată și tot mai urban — să rămînă sat, să se înalțe din case sănătoase, cu prispă sau cerdac, al căror preț de construcție este mult mai mic decît ar putea să pară, la o primă privire, «de vreme ce țărănul construiește îndeobște dintr-o locuință mai veche, mai adaugă pe parcurs sau se unește cu alți membri ai familiei».

Din cîte înțeleg, am spus, tot ceea ce proiectați pentru satul românesc de mîine sînt construcții cu etaj. Am înțeles bine?

Îmi spune că da. Îmi spune că lucrul ce are foarte mare importanță în momentul de față este delimitarea perimetrelor rurale, astfel încît sistematizarea să pună capăt risipei de teren, printr-o construire în cadrul unor arii fixe, în ideea unei densități cît mai mari. Astfel, continuă directorul Țurcanu, studiul de sinteză privind delimitarea perimetrelor construibile ale localităților din județul Ilfov, spre exemplu, conduce la o reducere generală a suprafeței respective cu aproape cincisprezece mii de hectare, pămînt care urmează să fie reintegrat în circuitul agricol, spre binele țărănilor și, implicit, al societății.

Părăsim încăperea de la subsol și urcăm în atelierul condus de arhitectul Geicu. Pe pereți și pe planșe — planuri de sistematizare ale mai multor localități rurale și urbane, rurale mai ales, centre de polarizare, cum le numește șeful atelierului, viitoare orașe pentru care s-au întocmit schițe de dezvoltare și detalii. O linie care marchează perimetrul de astăzi al comunelor respective și o alta, de altă culoare și mai aproape de centrul civic, simbolizînd marginea de mîine a aceleiași comune, mai strînsă, întrucît construirea densă va conduce la restrîngerea treptată a teritoriului despre care aminteam mai sus, în folosul economisirii terenului arabil, și a pășunilor, a pămîntului risipit astăzi și nefolosit pînă la

«Sistematizarea teritoriului, a orașelor care să contribuie la ridicarea nivelului de activitate economică-socială la sate față de cele de la orașe».

(din

capăt, a acestui generos pămînt românesc care va fi cultivat cu mai multă rațiune, pentru bunăstarea generațiilor viitoare.

Privesc cîteva schițe. Comana, localitate aflată pe o ferată la jumătatea drumului dintre București și Giurgiu, cel mai vechi terasament al acestei țări, în preajma mănăstirii, ridicată la rangul de monument istoric, este Comana, acest sat răpănos în anii copilăriei mele, pe care fiind oarecum de-al locului — l-am călcat în mai multe rânduri, cu picioarele înnoțite pînă la glezne, va deveni într-un viitor apropiat un centru urban modern, va posesi după planurile citite la I.P.I. — un nucleu de construcții moderne și eficiente, numărînd între altele o baie publică, magazine de tot felul și chiar un hotel cu mai multe etaje.

Am întocmit schițe de sistematizare și detalii, a conștientizat arhitectul Geicu, pentru mai multe reședințe de comuna din Ilfov și din alte județe, localități care vor deveni într-un viitor apropiat centre economice și sociale cu caracter urban. Astfel, în județul Ilfov, ca să dau exemplul cel mai îndemînă, există în această primă etapă de urbanizare satului cinci centre de polarizare, Fierbinți, Budești, Bîtinul din Vale, Călugăreni și Periș, pentru care am alcătuit planuri și studii ferme de sistematizare și dezvoltare, vederea transformării acestor comune în adevărate orașe în cîteva ani.

Ce-ar însemna această transformare pentru locuitorii acestor comune?

Gazdelor le este foarte greu să explice în două cuvinte ce ar însemna multe. Blocuri cu patru pînă la opt apartamente pentru cadrele agricole, centre civice, școli noi, centre termice, magazine universale, într-un cuvînt o viață bună, și mai confortabilă.

Acestea ar fi, în două cuvinte, planurile meseriașilor I.P.I. Planuri prezentînd munca și strădania unui colectiv pasionat și destoinic, imaginînd destinul contemporan satului nostru, teritoriu aflat într-o dezvoltare dinamică.

La institutul acela modern și cu multe etaje, am văzut ochii larg deschiși viitorului satului românesc, și el cu multe etaje, necesar ca un omagiu adus țărănilor acestor pămînturi, păstrători de istorie și de durată a neamului, constructori ai socialismului.

OVIDIU IOANIȚOI

crearea unei rețele de noi centre urbane
în zonele rurale înconjurătoare, diversifi-
carea și asigurarea apropierea condițiilor de trai de

NICOLAE CEAUȘESCU

(discurs la Congresul Național al Partidului Comunist Român din 19—21 iulie 1972)

Fotografii de GH. AMUZA

ce fel de ploii?

Un document oficial al Pentagonului, transmis Senatului și dat publicității la Washington, relevă că forțele aeriene americane au provocat, între anii 1967 și 1972, căderi de ploi artificiale în Vietnamul de Sud pentru a prelungi efectele musonului și a încetini, astfel, deplasările forțelor patriotice. Operațiunea a costat 3,6 milioane dolari anual și a sporit precipitațiile, în unele zone, cu aproximativ 30 la sută.

Citind știrea, gândul zboară fulgerător spre zona Sahel, din sudul deșertului Sahara, bîntuită de aproape patru ani de o secetă cumplită, cea mai teribilă calamitate din ultimii 60 de ani cunoscută în această regiune. Oamenii au dus și duc o bătălie dramatică împotriva efectelor secetei, dar pagubele rămîn imense. În patru ani în Mauritania au pierit aproape patru cincimi din efectivul de bovine și două treimi din efectivul de caprine și ovine. În Mali au pierit aproape două milioane de bovine și peste 5,5 milioane de oi și capre. Recoltele de cereale au fost compromise și, conform estimărilor O.N.U., aproape 6 milioane de oameni au fost, anul trecut, încercați de foamete.

Ca și în alte împrejurări, oamenii din zona saheliană au încercat toate mijloacele posibile spre a stăvili efectele acestei secete neîndurate și parcă fără sfîrșit; ca și în alte împrejurări, s-a manifestat o emoționantă solidaritate internațională cu populațiile sinistrate, cărora le-au fost trimise ajutoare. Nu poți, însă, să nu-ți pui întrebarea: de ce avioanele care au provocat ploi artificiale în Vietnam nu ar fi putut fi folosite nu ca mijloace de război, ci ca un instrument al luptei omului împotriva calamităților naturii? Faptul, credem, îndeamnă la meditație. Nu este pentru prima oară cînd omenirea află că roadele geniului uman sînt puse în slujba distrugerii, amenințării și războiului, în timp ce oamenii au nevoie de marile invenții și descoperiri pentru bunăstarea lor, pentru o viață mai bună, pentru progres economic și social.

Iată încă un fapt care pledează în favoarea necesității dezarmării, pentru folosirea în beneficiul oamenilor a realizărilor științei și tehnicii contemporane, pentru angajarea pleneră a științei și tehnicii în scopuri pașnice, umanitare. Să ne gîndim, numai, ce sentimente de admirație, stimă și recunoștință ar fi avut zborurile unor avioane care ar fi provocat ploaia salvatoare în Sahel, reducînd măcar cu 30 la sută efectele distrugătoare ale secetei. **ION CĂRJE ■**

CRONICA DE TREI SECADE

desen frumos

Cine era? Ce făcea?

Desena.

Ca-ri-ca-tu-ri-za.

Era caricaturist, făcea adică lumea să ridă. Exact: «desenator humoristic; vervă satirică, fals naivă, malițioasă» — sună necrologul.

În 1940, a îndrăznit, acolo, în Franța ocupată de naziști, să-l deseneze pe Hitler cu chip de cimpanzeu. L-au arestat. L-au deportat. La Mauthausen, lagăr al morții, infernul pe pămînt, sub soare. Ce a făcut la Mauthausen?

Ce a făcut în infern?

Cu ce s-a ocupat în infern?

A desenat. Nu s-a sinucis. Nu și-a rupt creionul. Nu și-a ucis inspirația. Și-a dus creionul la frunte și a gîndit, chiar acolo, în iad. A scăpat de gazare. N-a murit. S-a întors după eliberare la Paris și a dat la tipar o carte de desene din lagăr:

«Drum și cruci în 50 de stații» (Editura Fayard, 1946).

N-am văzut nici unul din desenele lui Bernard Aldebert. Nașterea lor mi se pare mai gravă decît eventuala lor frumusețe. Îl desenez, ca pe un erou necunoscut, pe geamul sufletului meu, printre florile mele de gheață, viață și cîmp.

Stîns din viață la 63 de ani, «în urma unei lungi maladii».

Nu, nu cred: omul care a trecut prin infern fără a fi biruit de groază nu mai poate fi niciodată bolnav.

Da, a murit — dar asta e cu totul altceva.

RADU COSAȘU ■

...Un exponat, ales la întîmplare din extrem de interesanta «Expoziție națională de invenții și inovații studentești», deschisă pînă de curînd în spațiul și modernul hol al Institutului politehnic București, poartă alături, scris caligrafic, următoarea explicație: «*SET de ștanțe pentru capacele de sticlă*»; raționalizare aplicată la Întreprinderea «Spicul» din Cluj — reduce prețul de cost de la 4 bani/buc., la 2,05 bani/buc — *elimină importul!*»

Sînt multe astfel de tabele indicatoare alături de cele peste o sută de exponate, reprezentînd cele mai diverse și ingenioase aparate — sau soluții de aparate — începînd, de pildă, cu un «ciocan matritor acționat cu motor electric liniar» (autor Ion Zoicas, Institutul politehnic Cluj — lucrare propusă pentru brevetare) și sfîrșind cu «Eclipsorul electronic» (semnalizator automat pentru navigație, înlocuind cu succes același produs obținut pînă acum din import — contractat cu diverse firme naționale: pînă acum s-au și confecționat 300 de bucăți, în valoare de 600 000 lei! — realizare a studenților bucureșteni).

Sorin Kostrakievici, asistent la catedra de mecanică fină, îmi explică pe larg anumite detalii de organizare ale expoziției, scopurile ei imediate și mai de viitor — asta între două alergături, împărțindu-și timpul așa cum poate între reprezentanții presei, ai radioului sau televiziunii — îmi mai spune cum de organizarea de facto a expoziției s-a ocupat Mihai Vîrtosu, secretar cu problemele profesionale în cadrul Comitetului executiv al U.A.S.C.R., eu însă mă interesez mai puțin de prezentarea, ca să zic așa, «estetică» a aparatelor de strictă specialitate și mai ales de complicată finețe — doresc să aflu ceva mai *dinăuntru*, și iată-mă — îndrumat de către Nicolae Dumitrescu, un foarte tînar student în anul III mecanică, și totodată șeful comisiei politico-ideologice a asociației studentești — pătrunzînd în «bucătăria», în «pîntecul» impresionantului complex de inteligență, frumusețe și pasiune, așa cum poate fi numit, fără pic de exagerare, noul edificiu al Capitalei și al țării.

«Cu atelierele pe care le avem astăzi, pot face cu studenții chiar și un avion, dacă ne enervăm!», îmi afirmă, zîmbind, profesorul doctor Dolphi Drimer, șeful catedrei de

„cu atelierele pe care le avem astăzi pot face cu studenții chiar și un avion, dacă ne enervăm!”

tehnologia metalelor, și despre care mi se suflă la ureche, cu discreție, că este un pe cît de pasionat, pe atît de mare șahist; cum eu unul sînt în general străin de acest din urmă sport, descopăr curînd la acest om plin, volubil cu o mustață neagră contrastînd puternic cu albul imaculat al cămășii — descopăr, zic — altceva: o pasiune nedisimulată pentru activitatea și preocupările studenților săi, o mîndrie așa zice, o plăcere proprie de a se afla în mijlocul lor la orice oră și în orice împrejurare, chiar și «extra»-profesională, cum ar fi cea de acum, cînd e solicitat să vorbească unor ziariști. Este un om încîntător, și în întreaga buimăceală ce m-a cuprins treptat vizitînd zeci de săli și sute de aparate, iată, descopăr, odată cu profesorul Drimer, o oază de liniște — un mijloc, un ajutor necesar pentru a reuși să-mi limpezesc gîndurile, să-mi sistematizez cîteva idei.

«Studenții au o imaginație dezlănțuită și mai ales sînt cu totul lipsiți de prejudecăți! Aveau și înainte idei, dar nu știau, nu puteau să și le realizeze; aici constă principalul avantaj al *integrării în muncă* încă de pe băncile școlii: astăzi, ei își realizează ideile! Au POFTĂ! Au o nemaipomenită poftă de lucru, uneori sar și peste cal, intențiile lor sînt mai mari decît posibilitățile tehnice, sau chiar decît adevărul tehnic, și atunci e rîndul nostru, ai cadrelor didactice, să-i strunim... să-i aducem la realitate. Dar e mai bine așa!»...

«Adică așa, cum?»

«E mai bine să ai, pentru moment, mai multă poftă decît posibilități, decît să ajungi la a avea posibilități superioare, definitive... fără însă a mai avea poftă deloc!»

Din pasiune, din «pofta» de care pomenea profesorul Drimer, trei studenți ai anului III T.C.M., Florin Munteanu, Mircea Poenaru și Aurel Segheanu, au realizat un «*tun fonic*» (adaptabil la Laser-ul cu bioxid de carbon

F.C. 100) conținînd lentile aurite și ră apă, capabil să execute tăieturi sau l tablă subțire de o finețe extraordinară. mai prin «Mannix» ați mai văzut așa c

Tot din pasiune, Sorin Zbarcea din B mecanică fină a realizat prototipul - camdată destul de grosolan executat, contează asta?! — al unui clește de tablă subțire (l-au și cerut cei de la Electromontaj București, mereu se sează de el, deocamdată însă Sorin ar probleme cu procurarea unui afur condensator anume, cred că cei int i-ar putea da o mîna de ajutor în acest n.a.).

Și încă, luate așa, la întîmplare: o ma tăiat, cu disc abraziv — executată de un tiv de studenți — este împrumutată, f ficare, întreprinderii «Dacia»; rezultatul prinderea își realizează planul cu vîrf, funcționează impecabil — institutul al reușește să aducă piesa înapoi!

O altă mașină, de sudat de data ast cutată de asemenea de către studenți, f nează cu succes la «Fabrica de cal radiatoare» din Brașov.

Un aparat de măsurat duritatea uno (un cilindru galben din metal măsurat mai mult de 10 cm.). «Numai în R.F.G. realizat ceva asemănător!»

Dintr-un vechi picup scos la pensie, au atașat un minivoltmetru, studenții a zat un aparat de măsurare a «rugozit suprafețelor plane), comparativ doar realizat de elvețieni în cadrul firmei T Ș.a.m.d.

«Integrarea în muncă, pe de o parte dotarea atelierelor noastre, pe de alta două elemente absolut pozitive ce ne-tat să ajungem unde am ajuns. În plu din timpul studenției, tînarul are ocaz se izbi de greutăți inerente — procurat

ul 322 și castanii

ne cu apă proaspătă cutreieră noaptea iul, făcând din străzi și bulevarde oglinzi opoșesc luminile roșii, galbene, verzi urilor automate. Dar ținta mea este Nord. Citesc pe panourile luminate de e plecările și sosirile în Capitală. La șeste un accelerat de la Brașov. Mai le minute. În gară e o vînzoleală ca în Cinci trenuri (8001, 101, 7007, 241, toate direcțiile, pleacă pînă la ora una 2, 3, 10, 6, 1). Aștept, nu o persoană un tren. Trenul 322. Sosește în gară la 0.00. Locomotiva electrică fabricată de la Electroputere se oprește lin ampoanelor. Urc scările ei metalice. Locomotivă mă cred un călător «făcut» să le mulțumească pentru călătorie. Înnoaștem: mecanicul Cornel Luca și Vasile Comșa. Este un tren accelerat nică, suplimentar, pentru cei care se așteaptă să-și petreacă orele libere pe Valea Trebuie să mărturisesc, fără falsă modă după primele cuvinte schimbate cu ortajelor mele de noapte, topitori, in la dispecerul național, țărani, șoferi și de monumente ale naturii, ne simțind într-un dialog care numește cu

simplitate întîmplările muncii. Parbrizul locomotivei, deși fabricat dintr-o sticlă specială, foarte rezistentă, armată cu o invizibilă plasă metalică și o peliculă de material plastic este plesnit. Din centrul loviturii în formă de stea cu raze inegale se întinde un păienjenis de linii sinuoase care arată puterea cu care a fost «atins» parbrizul.

— Cum s-a întîmplat?

— Locomotiva dezvoltă o viteză de 140 kilometri pe oră, poate merge și mai repede dar deocamdată asta e limita stabilită, și la o încrucișare cu un tren de marfă (încărcat cu material de construcții) în momentul cînd s-a făcut vidul, a sărit o piatră (la încrucișări se face vid din cauza vitezelor celor două trenuri) și uite ce mi-a făcut. Puneți mîna, să vedeți. Plesnitura este numai la suprafață. Geam bun dar scump, foarte scump. Locomotivă excepțională, spune ajutorul său, Comșa, are aproape un milion de kilometri și merge ceas.

— 965 000 kilometri la bord, 6 850 CP și viteza maximă de 160 kilometri/oră, precizează mecanicul. Astea sînt primele locomotive românești de viteză mare. Am luat-o cu zero kilometri. Pînă să ajung să urc scara acestei mașini eu am trecut prin multe școli: instrucții și muncă pe brînci c-aș fi putut să termin două facultăți. Ca să nu mai amintesc de anii de focărie cînd treceau prin mîinile mele cite 11-12 tone de cărbune într-un turnus. Acum sigur, serviciul este comod dar tensiunea: ten-

sunea este mare, mult mai mare. La aburi făceam 13-15 drumuri; la Diesel 18-19, iar acum la electric 23-24. Am fost nouă copii la părinți și toți ne-am tras către meserii. Eu cu frate-miu cel mai mare sîntem la C.F.R. El este mecanic de pompă.

— E grea munca de noapte?

— Nu-i ușoară. Dar noi, ceferiștii, ne-am învățat. N-o mai simțim grea. Se spune că o noapte pierdută se recuperează în nouă nopți de somn. Noi nu putem avea decît în concediu nouă nopți de somn la rînd. Noaptea la căile ferate înseamnă depășirea orei 1,59 iar ziua începe la 3,59. Voi avea timp să tot dorm la pensie.

— Cam devreme vorbiți de pensie.

— Mai am nouă ani.

— Nu se vede nici un fir de păr alb.

— Sînt cîteva. Am văzut eu oameni care s-au culcat toată viața odată cu găinile și la patruzeci de ani erau albi, nu vă luați după păr. Pentru mine fiecare drum e un examen, de asta mă țin. Am libretul de mers aici și nu mă pot abate. Trebuie să justific orice minut, nu numai la stația terminusci și de la stația la stația. Am și un... ajutor care arată în fiecare moment ce fac: banda de vitezometru. Mie dacă mi se întîmplă ceva, ea este primul martor. Arată viteza, arată timpul de staționare, de ce și unde am încetinit, stopurile... Sînt și lucruri neprevăzute, de exemplu chiar acum la vreo patruzeci de metri înainte de intrarea în stație

vreo opt oameni hălăduiau pe șine. A trebuit să încetinesc. Alții sînt nerăbdători să se urce, să nu scape trenul, să coboare și nu sînt atenți; noi nu avem voie să nu fim. Am intrat în turnus la ora 17,45, am adus trenul asta și plec cu 201 la ora 1,00 înapoi la Brașov. La ora 3,34 sînt liber. Dar pînă atunci sînt cu ochii în patru.

— Cite vagoane aveți în spate?

— Opt.

— Cam cîți călători?

— Eu vin cu plinul. Avem o țară faină și oamenii au început să-și facă timp s-o vadă de-a lungul și de-a latul. Eu am străbătut-o zi și noapte, i-am simțit aerul, i-am văzut pădurile... țară bogată și frumoasă ca asta a noastră... și oamenii... mai avem de lucru... O caschetă roșie a întins un carnet în care mecanicul Cornel Luca a scris ceva și l-a înapoiat. l-am urat drum bun. Nu m-a întrebat cînd și unde și dacă voi publica materialul.

Vînzoleala din gară s-a potolit brusc după miezul nopții. Somnul de dincolo de noi se așterne peste lucruri și călători.

M-am urcat într-o mașină de noapte, stînd într-un picior pe scara din spate, susținut de alți doi călători care reușiseră să pună mîna pe cite o bașă. Era ora 0 și 30.

Bucureștii este curat și calm. Am coborît la prima stație în am luat-o pe jos prin ploaia măruntă lăsînd în plata lor toate mașinile; pe toate. Noaptea era luminată de policandrele castanilor înfloriți... **COMAN ȘOVA** ■

L DE ȘANTIER

o cupola nopții, betoane și muzică de schubert

tuncecat bine, iar norii grei adîncesc și dau mister nopții. Sala, așa cum e la 14 mai, străjuită de cadrele ei din cu amfiteatrul deschis spre cer, pare atlantic plutind prin oceanul de lurașului. Larma, obișnuita larmă de fierului, viața lui sonoră s-a dus parcă odată cu soarele ca să se redeștepte

triat în schimbul doi, în schimbul de urc, urc la cota 11,46 m, de la corpul ntre inginerul Mircea Stoescu și Grigore, maestrul Nicolae Grigore are se vorbește mult la sala polivalentă, deși calm și timid, ținește mereu prin capacitatea sa de conducător și de lucrări. Urcăm cum putem, am, de fapt, pe cofraje, pe simulacre din scînduri, ne agățăm de fier-beton m. Ajungem la planșeu unde în noaptoarnă betoane echipa lui Burlacu. ceea despre care s-a dus vestea, echipa et, de fierari-betonisti, a lui Nicolae echipa-star a șantierului despre care sează puhoi de ziaristi, fiindcă a bătut ordurile, turnînd în noaptea de 30 metri în multe alte nopți, 108 metri cubi

em și el, Burlacu, un băiat înalt și este sus în bena spînzurată cam la și jumătate de planșeu, ținută de cirli-macarale și dă drumul ușor, ușor, la curgă. Cînd sare din benă, «ortacii» și cu el nouă, sar în beton, îl calcă, rin el în cizme și cu lopeți în mîini, îl zază egal în careu, apoi Burlacu ia ul, îl vibrează, îl vibrează. Căci asta-i calității betonului, să fie vibrat cît iar cînd termină, fetele îl netezesc cu l netezesc bine, frumos, îl netezesc ca pe un cearșaf așternut pe un pat l. Mai au și greutatea, ne spune maestrul te Bucică Alexandru, de serviciu pe ierul. N-are presiune apa și n-ajunge sus. Dar se descurcă Burlacu. Și-a s un tomberon cu apă. «Măi fecior, gînginerul la un băiat de pe planșeu, mîna mai aproape să vadă oamenii ca

uitați așa m-am angajat». «Nu și de la mama!» «Nu pentru că am numai tată. Mama a murit cînd aveam eu 7 ani, ăla mare 9 și surorile una 6 și cea mică 3. El ne-a crescut fără să se mai însoare, a năcăjit cu noi, a chinuit și ne-a crescut. El ne-a fost mamă, el ne-a fost tată și ne-a învățat de mici să muncim și să respectăm munca».

— Cum ați primit fetele în echipă? Aveți încredere în ele?

— Sînt niște fete tare bune. Mușă, Catinca, Aniculăesei Marghioala, fete foarte bune, de încredere, muncesc cot la cot cu noi, bărbații.

— Nu le jighește nimeni?

— Cum să le jighească?! Numai să aud. Sînt ca surorile noastre. Au venit în echipă, sînt ale noastre.

— Care a fost noaptea cea mai grea de cînd lucrați aici la polivalentă?

Vorbește Nelepcu. «Săptămîna trecută. Am turnat aproape 4 ore pe ploaie, pe o ploaie rece, în șuvoaie. Uitați pe capătul ăla. Unul umbra după rogojini să astupăm betonul imediat ce-l răsturnam din benă ca să nu spele ploaia laptele de beton, altul vibra, altul netezea, altul prindea bena». «Spune măi și de noaptea cînd s-a defectat macaraua, amintește Mușă». «A da, continuă Nelepcu. Era aproape 9,30 și era a treia benă care trebuia să ne-o urce sus pe placă și cînd să urce bena, i-a scăpat cablul după tambur și era să cadă jos bena peste noi, iar macaraua să se răstoarne. Și era și nea Gheorghe jos, agățator al benei de cirlig. Știți ce pericol a fost? Din neglijența macaragiilor, atît a celui de zi, cît și a celui de noapte care a luat în primire și n-a controlat. N-a mai putut să ne coboare bena la placă, mai erau aproape 3 metri pînă la ea. N-aveam nici o altă posibilitate decît să-i dăm drumul a beton de-acolo, dar dacă scăpa odată tot, forțat, cu viteză, se ducea și placă și tot jos, iar noi, cițiva, eram pe placă. Șeful de echipă și cu puștiul Baltag s-au urcat acolo în benă, de pe o schelă, dar riscul era foarte mare, și au dat drumul ușor la beton. Apoi am muncit vreo 3 ore, cu toții, jos la macara ca s-o reparăm. Și pînă la ziuă am turnat și tot betonul».

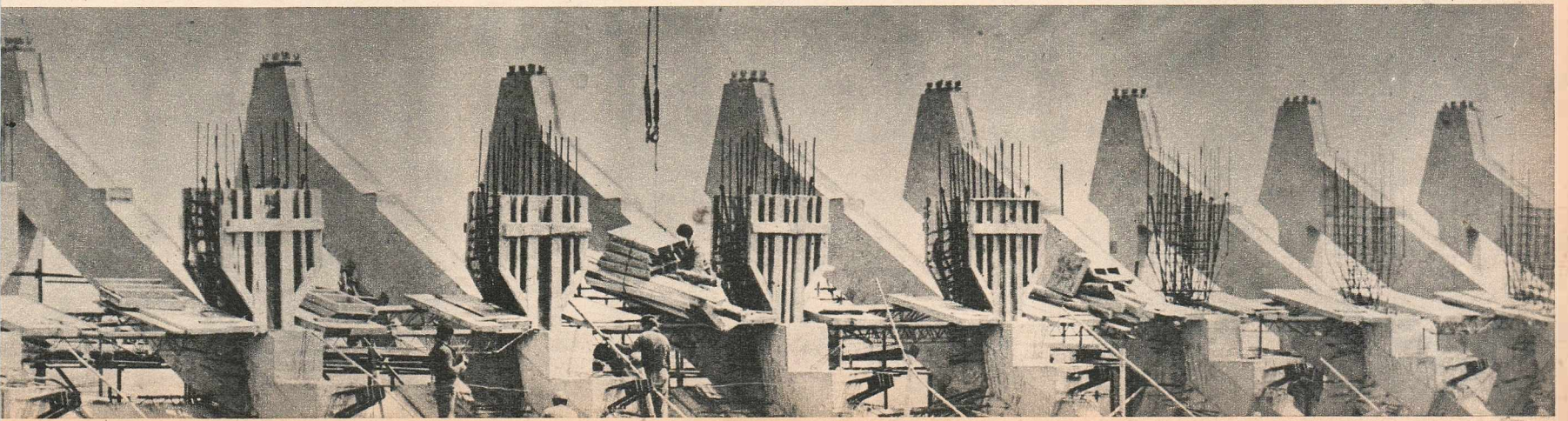
Echipa lui Burlacu nu admite greșeli, negli-

jețe pentru că ea nu greșește și nu-și îngăduie neglijențe. Cîta aia de beton nu mai venea, se apropia de ora 22 și cei nouă și cu dulgherul Duluman Constantin, zece, moldovean și el, mi-au vorbit și despre neglijențele de la cantină. «Am impresia că bucătăresele care există la cantina centrală a întreprinderii, spune Duluman face mîncarea pe ghici, nu pe gust, înțelegeți?! De multe ori ne trimite așa o mîncare, că femeile de-aici care ne servesc nici nu vor s-o guste. În al doilea rînd, piinea. În două luni și jumătate de cînd sînt aici n-am mîncat piine proaspătă la cantină. Numai veche, de circa 3-4 zile în urmă. De multe ori insistăm să ne schimbe piinea și refuză și sar la ceartă. În fine, nu sîntem chiar ăia să fim pretențioși, însă după munca pe care o facem, eu zic că avem dreptul la o mîncare omenească». «Și n-ați spus gospodarului șantierului?» «Ba am spus, dar n-a luat nici o măsură». Mai au oamenii probleme și cu dormitoare, la căminul din Vitan o administratoare își permite să-i jighească și să-i amenințe cu aroganță, să-i scoată din camere și să-i plimbe din M în M (adică din bloc în bloc) în timp ce acești bravi bărbați, nopțile, cînd ea doarme, toarnă mulți metri cubi de beton, sparg recorduri, înfruntă pericole și construiesc. Construiesc cu credință, cu ambiție, și își poartă meseria de fierar-betonist cu mîndrie, cu blazon.

În sfîrșit, auzim zgomotul mașinii. A sosit cîta. Baltag aleargă jos să prindă bena de cirli-gul macaralei, iar toți opt sînt gata, o așteaptă pe placă.

E ora 22,30, inginerul Mircea Stoescu își îngăduie luxul să plece. E pe șantier de la 6,30 dimineața. Pune cheile mașinii în contact, întoarce butonul radioului. Înundă în noapte o simfonie de Schubert. Ca la o comandă, parcă. În fiecare seară sau noapte, cînd pleacă de la șantier, se odihnește, alergînd cîtva timp, aiurea, cu mașina prin București și ascultînd — caută pe toate posturile pînă găsește — muzică simfonică sau de operă. Astă seară era Schubert.

V. GHERGHINOIU ■

o profesiune pentru toate anotimpurile

La 6 mai 1968, în clinica de restaurare a Muzeului de artă a României este adusă pictura unui anonim, o ruină cu un anume aer prestigios care, în limbajul neutru și aproximativ al inventarelor muzeale, se cheamă «Portretul unei femei avînd în spate un bătrîn», ulei pe pînză, 0,915 x 0,700 m. Una din puzderia de pînze, cu sau fără nume, mișcîndu-se prin lume și prin vremi în așteptarea unei a doua renașteri, sub o zodie mai stabilă.

Portretul e preluat de pictorul Gh. Pătrașcu, restaurator experimentat, persoană cu o profesiune rară, gingașă, pură, întemeiată pe știință, talent și dragoste pentru tablouri, o profesiune care are multe puncte de contact cu chirurgia și catehismele ei morale, cu chimia, fizica și, firește, cu criminalistica, fiindcă cercetarea și atribuirea unui tablou merg adesea la intensitatea căutărilor de tip polițist, cu noutăți dintre cele mai surprinzătoare, cu revelații în stare să dea peste cap treburile unor mari muzee. Să amintim numai recentul scandal de la Metropolitan Museum of Art, iscat în urma unei vaste operațiuni de restaurări și cercetări, operațiune care s-a soldat cu schimbarea atribuirii la cîteva zeci de pînze glorioase, dintre acelea înaintea cărora s-au petrecut cu emoție absolută și vizitatorul inocent și specialistul cu morgă mare.

Ca să spunem de la început lucrurilor pe nume, pînza anonimului (italian — după unele atribuiri mai vechi) se găsea într-o stare jalnică. (În urma cercetărilor muzeografice s-a stabilit și numele autorului: italianul Agnesi Luti Benedetto).

Timpul și felurite ambiții încîlcite ale omului acționează egal asupra capodoperei și asupra operei medii. Pelicula de culoare se umple de cracluri și se cojește, variațiile de temperatură și umezeală desăvîrșesc îmbătrînirea firească a materialelor, pînza putrezește, carii și microorganismele lucrează la concurență cu veșnicia, chimicalele împrăstiate de fabrici în aer se unesc cu vaporii de apă și dau acizi, piatra cea tare se face cretă, verniurile își schimbă culoarea, obiectele de artă trec din proprietar în proprietar și odată cu orgoliile lor de tot soiul intră în mișcare periculoasă armată a restauratorilor de ocazie, a unor persoane cu bune intenții, de cele mai multe ori, dar care strică tablourile, ca și acelea cu intenții rele. Intră în joc interesele neguțătorilor de artă, ale amatorilor cu bani mulți și puține scrupule, ale hoșilor. Orice tablou vine astfel din timp cu povara unei istorii bătute de necunoscut, cu frumuseți acoperite, cu neadevăruri măgulitoare pentru colecționari și muzee, cu adaosuri și lipsuri. Multe picturi ajung sub mîna și ochiul restauratorului cînd, practic, nu se mai poate face nimic pentru ele.

Și, totuși, restauratorul bun săvîrșește adesea imposibilul. La un portret de după 1800 al lui Friederich Balș semnat de Ion Balomir, nume de începuturi în istoria picturii culte românești, restauratorul Pia Anastasiu lucrează, cu intermitențe, de șase ani. Orice om cu simțul răbdării întreg ar fi renunțat la ideea de a-l restaura încă înainte de a se apuca de treabă. Într-o astfel de întreprindere însă, nu timpul cauză ci altceva, întotdeauna altceva. În cazul portretului de Ion Balomir numărul extrem de

redus de opere din epocă în stare să ilustreze cu onoare o istorie a artelor vremii. Restaurarea portretului «mumei lui Hasdeu», o altă piesă cu valoare multiplă, artistică, documentară, istorică, dovedește la ultimele retușuri ce s-ar fi pierdut dacă pictura n-ar fi primit un tratament energetic.

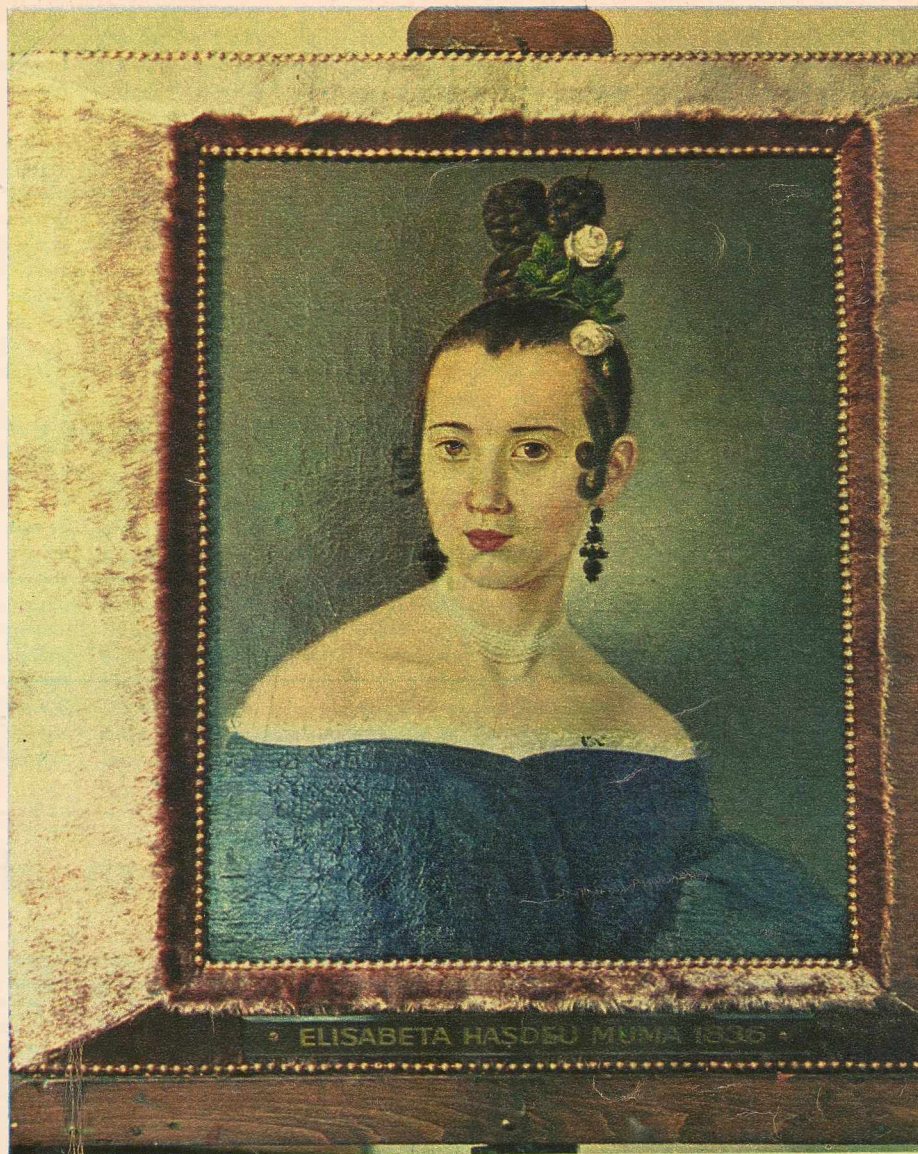
Dublul portret anonim, despre care scriam ceva mai înainte, intră deci în lucru la 6 mai 1968 cu cîteva secole de grele suferințe. Șasiul, prin uscarea și contractarea elementelor tabloului, s-a deformat. La un studiu temeinic, cu metode moderne de radiografiere, fotografie specială, analize chimice — prin fotografiere macro și micro, adică, sub acțiunea razelor ultraviolete, infraroșii, cu lumină de sodiu galbenă monocromatică, cu raze X, sau la stereomicroscop, prin analize de pigment, prin cercetare de tip estetic — se constată că lucrarea a fost supusă în diferite epoci la intervenții de restaurare. Pînza a fost dublată, s-au executat curățiri intense, s-au aplicat retușuri care au afectat pictura inițială. În fine, la ultima restaurare, ca să i se ascundă probabil adevărata valoare sau — poate — proveniența, o mare parte din tablou a fost acoperit cu un strat neuniform de tempera brună.

Imaginați-vă cazul straniu al unui actor care nu-și spală grima, iar după un timp vopselele ajung să-i intre profund în epidermă. Cam așa stau lucrurile și cu pictura. Culoarele lucrează, verniurile pătrund în culoare, suportul face corp comun cu pigmenții de culoare. Dacă repictările sînt din aceeași anii cu anii în care a fost concepută pictura, sarcina restauratorului e de-a dreptul ingrată.

Îl întreb pe pictorul Pătrașcu pe ce criterii intră în atelierul de restaurare un tablou sau altul. Un nume mare ar putea să aibă prioritate, zic eu, dat fiind numărul mic de specialiști în restaurări și cantitatea însemnată de muncă.

Nu tratăm nume, ci boli, îmi răspunde. În fața unui doctor, directorul de întreprindere nu are prioritate pentru că e director. Ar avea-o dacă suferința lui ar fi mai mare decît a muncitorului care solicită un tratament. Deși nu depunem un jurămint ca medicii, noi, restauratorii de artă, avem un cod de legi pe care-l ținem cu cinste, cu îndărătnicie chiar. Practic, îți controlezi singur munca. Ce strici, rămîne definitiv stricat. Ce adaugi, pentru o iluzorie strălucire a operei la care tocmai lucrezi, deformează adevărul ei. În restaurare nu ai voie să fii subiectiv. Te concentrezi asupra picturii, cu dăruire, în respect desăvîrșit pentru personalitatea celui care a creat pictura, cu răbdarea și tenacitatea furnicii. Ești ultima persoană care mai poate salva un tablou. Nu ești tu cel îndreptățit să fixeze valoarea unui obiect de artă. Valorile își schimbă fața în timp. Istoria artei e încărcată de erori și arbitraruri. La 1900 El Greco avea prea puțină prețuire pe piața artelor și chiar în muzee. După o viață de glorie, la rivalitate cu Poussin, ciudatul pictor Georges de la Tour intră brusca într-o uitare desăvîrșită. Astăzi i se reconstituie opera din probabilitate în probabilitate, ca în criminalistică, prin eforturile reunite ale muzeografilor și restauratorilor.

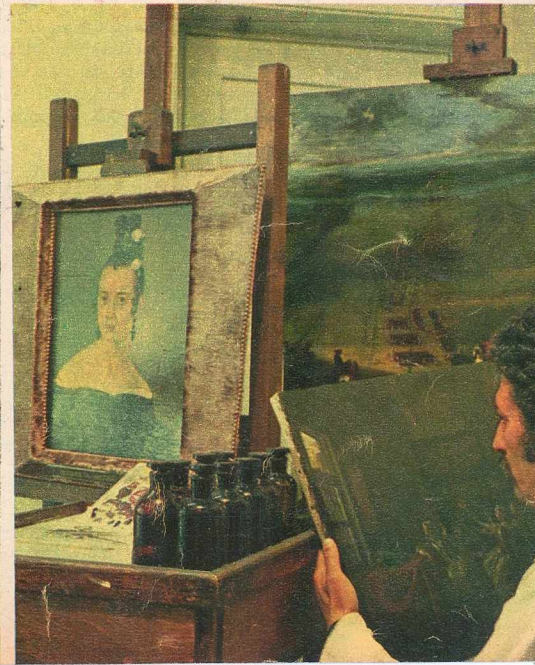
Clinica noastră de la Muzeul de artă are un rol special pe plan național. Aici se face

muncă de cercetare, restaurare și conservare pentru toate muzeele din țară. Numai în domeniul picturii de șevalet au fost salvate peste 2 500 lucrări. În baza operei restaurate, muzeograful poate să facă o atribuire plauzibilă — cînd e cazul să se stabilească autorul, bunăoară — sau să fixeze valoarea și importanța culturală a unui tablou.

Îi propun lui Gh. Pătrașcu să revenim la dublul portret. Îmi mărturisește că a continuat munca la el pînă în decembrie 1968. A descoperit, prin curățirea unor fragmente, că stratul de tempera ascunde o compoziție complexă. Apare încă un personaj, în stînga sus; dispare astfel clar-obscurul fondului, se modifică raporturile de culoare; de fapt, apare un alt tablou. Mai mult, se poate demonstra că pictura e decupată dintr-o compoziție de mari dimensiuni. Unde e restul lucrării, din ce motive a fost decupat și acoperit, iată întrebări la care puțin probabil să se mai dea vreodată un răspuns. Restaurarea propriu-zisă, care a cuprins operațiuni delicate de consolidare a stratului original de culoare, de îndepărtarea deformărilor, de chituiră, rentoalare, curățire, vernisare și retuș, cu materiale amorfe, asemănătoare sau la fel cu celea cu care a lucrat pictorul s-a făcut, deci, cu rațiunea de a fi reversibilă. Oricînd se pot curăța retușurile

și cerceta elementele originale, de sub verni și de sub chitul nou. Curățirea se face la lumină naturală sau sub fascicol de lumină, cu cele mai fine bisturie — din trusa chirurgului care execută operații pe ochi — sub microscop sau stereomicroscop, cu ajutorul unor lentile măritoare. Într-o zi abia degajezi cîteva centimetri pătrați. Îți trebuie știință și îndemînare, nervi buni, un temperament egal. În cei trei ani — cît durează pregătirea de muzeu a absolventului institutului de artă plastică decise să facă restaurare — se precizează, în primul rînd calitățile umane ale candidatului. Toată personalitatea ta e subordonată, repet, intereselor picturii în lucru. Profesiunea nu e greu de deprins. Greu e să o faci o viață. Cedează nervii, mîna, ochii. Cel mai dificil este să repeți aceste operațiuni, relativ simple, perfect, pe durata unei vieți. Încă un fapt care ar merita să fie înțeles mai bine: fondul muzeal se îmbogățește pe zi ce trece, poluarea mediului înconjurător face din ce în ce mai presantă intervenția restauratorului. Orașe întregi — ca Veneția, de pildă — se găsesc în situații dramatice. Dar institutele de artă nu prea par neliniștite. Și nu numai la noi. Restaurarea face, în toată lumea, o cursă disperată contra-cronometru, o cursă în care, fără un sprijin substanțial, va pierde cu siguranță. **TUDOR OCTAVIAN**

DE-ALE MELE

Nu mă încintă nici raiul, nici iadul. Prefer pământul; aici le găsec pe amîdouă.

Să preschimbăm săbiile în pluguri, dar și plugurile în tractoare.

Pasărea care îți ciugulește din palmă e blindă dar, în același timp, e și obraznică.

Cînd ești ateu, nu e prea greu să dai cu barda în Dumnezeu.

Proștii sînt mai consecvenți decît deșteptii. Aceștia din urmă mai comit, din cînd în cînd, cîte o prostie.

Ehe, dacă ați ști ce are omul ăsta în cap!, exclamă autopsierul.

GIUSEPPE NAVARRA ■

DIALOGURI IMPOSIBILE

— E-o fată atît de încîntătoare și totuși nemăritată.
— Da, săraca, pentru a patra oară...

— Eu nu spun decît ceea ce gîndesc.
— Ah! De aceea ai fost așa tăcut toată seara.

— Piinea e proaspătă, duduie?
— Nu știu. Nu sînt decît de trei zile în magazinul acesta.

— Privește, te rog, pe jucătoarea aceea, e cu neputință s-o deosebești de-un băiat.
— Acea e fata mea.
— Scuzați. Nu știam că sînteți tatăl ei.
— Nici nu sînt. Eu sînt mama ei.

— Cum, iar te muți?!
— Știi doară cît de mult țin la curățenie. Ei bine, după ce stau 3 luni, văd ieri că locuința asta nici n-are baie.

— Fir-ar să fie, n-am pus taximetrul în funcțiune și-acu' nu știu cît să-mi plătiți!
— Nu-i nici o nenorocire; și eu mi-am uitat banii acasă.

MIRCEA CONSTANTINESCU ■

de la HA la Z

— Fiind vinovat de bigamie, ești condamnat la un an închisoare. De ce rinjești?
— Îmi fusese teamă că o să mă achitați!

— Ce părere ai despre noua mea piesă de teatru?
— Admirabilă. În special hoții din actul II i-ai reușit grozav. Chiar și ceea ce spun e furat!

— Priviți, domnișoară, ce frumoasă e barca aceea. Parcă e un fluture!
— Dar e chiar un fluture.
— Atunci priviți ce frumos e fluturele acela. Parcă e o barcă!

— Tu ești, iubito?
— Da, dar cine e la telefon?
— Domnul este acasă?
— Da, dar nu pentru mult timp. Mîine îl îngroapă.

— Soția dumitale spune la toată lumea că nu vă potriviți deloc unul cu celălalt.
— Minte, idioata, ne potrivim foarte bine.

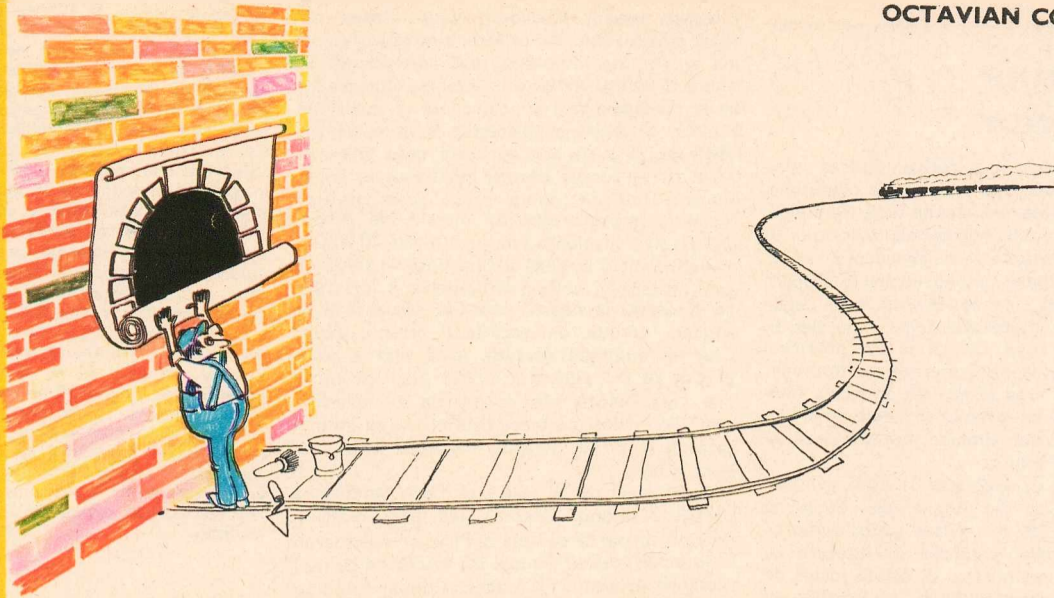
— Doctore, ce să fac ca să par mai subțire?
— Întîneric, doamnă.

— Bunicuțo, în timpul potopului dumneata te aflai în arca lui Noe?
— Nu, puîșor.
— Atunci de ce nu te-ai înecat?

— Cartea mea de căpătii — cartea de telefon.

SORIN POSTOLACHE ■

OCTAVIAN COVAC

DEBUT LA RACUL

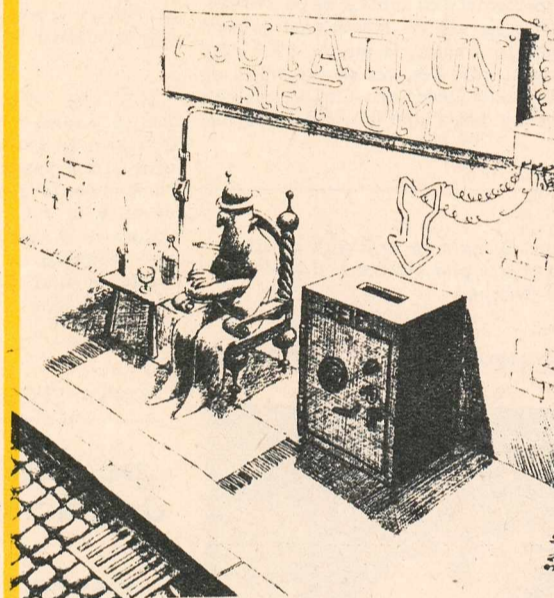
ȘTEFAN BOROS

AUDIENȚE

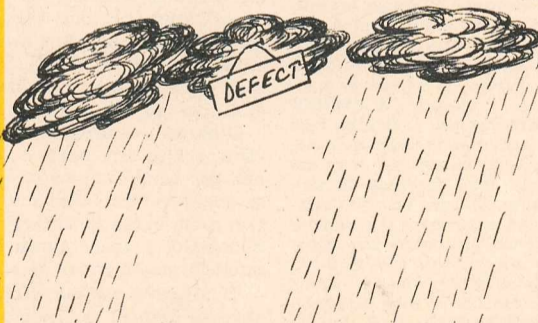

TETY

ANTON DRAGOS

ALEXANDRU LINCU

OCTAVIAN COVAC

